

Hendrik Adamson

Auli – rakonto pri knabeto

Type specimen in Esperanto language
DRM free content from FadedPage.com
set in Dall'Aglia

I.

Oni kvazaŭ frapegis per bastonego al la dommuro kaj jêtadis plenmanojn da hajleroj al la fenestrovitroj. Fulmegis kaj tondregis, kvazaŭ tujmomente la muroj de sfôndrinkejo renversigûs. La timige mallumega nokto estas plena de teruro kaj fantomoj. Post pli laŭta ektondro, kiu aŭdigis kvazaŭ eksplodo de grenado giganteca, Auli vekigis, manapogigis kaj ekrigardis al la fenestro. Ec la rozeta brilo de fulmo ne povis forigi lian palecon. La timtaŭzita vizagô havis koloron de pasintvespere survestita negoblanka cêmizo. Cû li jûs nur songis; cû *nun* estas songô aŭ li jam vekigis? Cû li vivas ankoraŭ aŭ jam mortis? Cû en songô aŭ efektive la fulmo lin trafis kaj mortigis? Iom post iom eniris en la konscion la sento de l' ankoraŭa vivo, iom post iom sorbigis en la sangon agrablo pro tio. Sed subite ektakis nova timekscito: ke la songô estis nur antaŭsigno de tio, kio estigôs eble nun-nun ... en kia ajn momento; kio tiam? Kaj tuj ekhavis la penso plenan konvinkecon, rokofirman fidindecon: certe la terura songô antaŭdiris tion, ke li devos morti jam hodiaŭ pro sia granda kulpo. Sed se li provus pregî, eble la Patro Cîela ne estus tiel severa, eble li malplisevere prijugûs lin kaj lasus al li la vivon! Sed ec ĉpregî li ne povis: ne eblis movi la membrojn rigidigintajn, la manoj malelastaj ne kunigis, la genuoj lignecaj ne fleksigis, la lango estis alkatenta kaj la penso ripeta-

dis sencêse: nun li min mortbatas, nun estas la fino. Frapo post frapo malsuprentondregis kaj cîu el ili kvazaŭ trafenetris Auli-n de cerbo gîs koro, de verto gîs plando.

Tiam plikvietigîs la ventego kiel ankaŭ la fulmotondro, kaj Auli, vidante, ke la vivo, almenaŭ por momento, estas garantiita, rericevis sian kuragôn, ec ĉe ne pensis plu pregî, sed ekmeditis pri io pli cîutaga kaj ordinara. Tre ordinaraj liaj pensoj tamen ne estis, ĉar la malgranda kapeto de Auli cîam estis okupita per solvado de diversspecaj komplikaj problemoj. Tiel ekzemple la avinon, kiu pasîs ilian bovinon, la tutan posttagmezon, li gĕnadis per la demando, kial la suno subiras nur vespere, cû gî ne povas tion fari jam dum tagmezo. Auli nome volis, ke la avino hejmenpelu la bovinon pli frue; la avino rediris, ke sî ne povas fari tion antaŭ la sunsubiro, sed la suno subiras nur vespere.

Nun Auli rompadis la kapon pri la demando, kial la Patro Cîela estas tiel kolera kaj volas lin mortigi, kiel tion diris la avino. Cû cîo cî entute estis la farajô de l' Patro Cîela? Eble pli pravis Petsu-knabo dirinte, ke la Patro Cîela en tiaspecaj okazoj tute ne estas hejme kaj liaj knaboj tiam petolacâs: ekbruligas alumetojn kaj dispusâs la sĝonojn de la vaporforno. Eble la Patro Cîela kun sia panjo, samkiel la gepatroj de Auli, foriris en la arbaron por alporti lignajôn, kaj la knaboj havas plenan liberon por petolacî kaj timigadi Auli-n. Eble la knaboj ne havas avinon, kiu ilin bridus.

Auli ekaŭskultis. El la alia câmbro aŭdigis du spirbruetoj: tiuj de la avino kaj fratino. Se li nun levigûs treege mallaŭte kaj elirus eksteren por mangi la hajleron? La malbona pordo plorbleketas kvazaŭ hundo malsata, eble la avino vekigûs kaj ekgrumblos. Tio ne multe signifus, sed si denuncos. Si ja denuncos kaj tiam oni havas por fari ne nur kun la Patro Cîela, kies punoj tamen estas pli-malpli problemaj. Auli rezignas la eliron kaj daŭrigas la meditado pri l' familiaj aferoj de la Patro Cîela. Al la Patro Cîela oni devas diri dankon, kiam oni estas satmanginta. Foje demandis Auli, cû oni ne devas diri ankaŭ al la Patrino Cîela. El la respondo li konkludis, ke la Patrino Cîela kvazaŭ entute ne ekzistas, sed tio ja ne povas esti, câr kio estas la patro sen patrino? Kiu kuiras al ili mangajon kaj lavas ilian tolaĵon, kiu iras kun patro en arbaron por sîeli lignaĵon kaj kiu detiras poste al la patro la kotkovritajn botojn? Patrino supozeble ekzistas, sed pri si oni versajne ne volas paroli. Eble si ne estas la vera patrino, sed ia »kromvirino«, kiel tiu de la patro de Petsu-knabo. Sed la Patro Cîela ja ne toleras kromvirinojn, kiel diris la avino. En la kapo de Auli ekturnigis stranga radaro, li kuntiris sin sur la kusêjo kaj rigidigis. Sed iom post iom liaj sentemaj oreloj kaptis pasojn sîelirajn kaj tio eltiris lin el la komenciganta songa vizio. Auli rigardis al la intercâmbra pordo kaj vidis sur la sojlo blankan figuron, kiu manetende sercis al li la vojon. Auli volvigis kun la kapo en la litkovrilon kaj tremante ekatendis. Ankaŭ nun li ne povis pregi, kvankam mortotimo lin ekregis kaj la vivo

sâjnis esti pli kara ol iam antaŭe. Simile al struto li kasîs sian kapon kaj dorlotis en si la malfortan espereton, ke eble oni ne rimarkos lin kaj pasôs felicê la dangêro nekonata. Sed tiu estaĵo mistera, ĝi alproksimigâs, ĝi trovigâs jam cî tie cê la lito, ĝi karesas mane la litkovrilon, palpas tra la kovrilo la kapon de Auli, lian nazon, busôn, liajn okulojn. Auli timas moveti ec hareton—cîrkaŭ lia koro igâs malvarme. Nun ...

»Auli«, oni flustris mallaŭtege.

Auli ec ĉa spiron retenas; eble tiel la alveninto supozas lin mortinta kaj foriros.

Sed tiu ec ĉe ne pensas pri foriro; tiu ektiras la litkovrilon por ĝin fortiri de Auli. Krocîngre Auli firmtenas la randon de la kovrilo kaj kontraŭstaras per cîuj fortoj, sed kiom da ili entute li havas: baldaŭ estas rompita la kontraŭstaro kaj Auli, sentante sian malforton, jêtas sin en la lasta momento surbrusten, kasânte la kapon en la kuseno, por ne vidi la plej teruran, kio nun evidente okazos. Li kvazaŭ sentas cê sia nuko la malvarman klingon de falcîlo, per kiu la mortangêlo tratrancôs lian kolon, li submetigâs al la destino de l' sorto: oni mortigu lin jam, sed tiel, ke al li mem ne estu videble.

Anstataŭ la falcîltrancô en la kolon, plektigâs du molaj brakoj cîrkaŭ la malgranda korpo de Auli kaj eligas lin el la lito. Auli volas helpkrii, sed ne kuragâs; deziras sin forsîri kaj forkuri, sed ne havas la forton. Nun oni kaptas lin cê la sŭltretoj kaj oni returnas la knabon.

»Häilu«, ekkrias la etulo, konsterniginta pro la neatendita metamorfozo.

»Silentu, la avino vekigôs! Cû vi min timas?«

Auli preskaŭ volus konfesi cîon, sed tiam venkas la vireca memestimo:

»Ne, mi ne timis, mi timas entute nenion; mi ec^h tiam ne timis, kiam la Patro Cîela riprocâdis.«

»Sed mi timis tiam.«

»Vi ja estas knabino.«

La argumento estas por ambaŭ pli ol konvinka.

»Auli, ni eliru kolekti hajlerojn. Mi, sola timas.«

»Sed se la avino vekigôs.«

»Ne gravas, ni diros, ke ni iros ...«

Ke Auli mem tion ne gîspensis. Sed Häilu estas pli ruza, sî ja estas knabino. Ke Auli estas ankaŭ pli juna, tion Auli ne kunkalkulas.

Mallaŭte, nekompareble mallaŭte sfeliris ambaŭ junaj frandemuloj kaj felicê evitis cîujn dangêrojn, kiel la sîpo direktata de sperta piloto. La ekstera pordo ja malgajege veblekis, sed ankaŭ gî ne povis malkasî la sekreton de la infanoj: evidente la avino tre lacigîs kaj, en profunda dormo, aŭdis nenion.

La luno trasôvis sian kapon inter la nubcîîonoj kva-zaŭ malsata palvizagâ infano kaj rigardadis rektigante la kolon avide: kiel du hometoj, en cêmizetoj kaj nudpiedaj, tremskuigânte pro malvarma vento kolektadas la hajlerojn kaj enbusîgas avidege. Tiam gî ektiris al la kapo kun peza ekgêmo la cîîonitan litkovrilon kaj lasis brili de tempo al tempo siajn malsatajn deziregemajn okulojn. La korpoj de l' infanoj ricevis

pro malvarma vento la koloron de hepatiko, la dentoj saltadante supren-malsupren ne trafis unuj la aliajn, sed malgraŭ ĉio ĉi oni domagiĝ forlasi la felicëgan landon de hajleroj. Auli meditadis, kial ne ĉiutage hajlas per pli grandaj, multe pli grandaj hajleroj kaj kial la hajleroj degelas; ĉu ili ne povus konservigî ne degelintaj, tiam oni povus ilin uzi dum sufiĉe longa tempo. Aŭ kial la hajleroj ne kreskas, kiam la Patro Ĉiela ilin semas, kiel kreskadas sur la kampo aliaj kreskaĵoj. Auli preskaŭ konsentus iri al la Patro Ĉiela, se tiu enlasus lin en sian hajlerujon. Se oni nur povas reveni, ĉar kiu scias, eble ne trovigâs ĉe l' Patro Ĉiela tiaspecaj bonegaj frandaĵoj, kiel okzaloj, junaj alkreskaĵoj de piceoj kaj pinarboj kaj blanka molaĵo de kelkaj herbotrunkoj? Ĉu tie oni povas mordeti la alnosêlon, ĉu tie kreskas sorpoberoj kaj sufiĉe acidaj sovagâj pomoj?

Frosto-malbonulo kurbigis ambaŭ etulojn kaj igis tamen fine pensi pri câmbreniro. Oni suprentiris la cêmizetojn kaj dum vidigîs la bluetaj femuroj, oni kolektadis en la sinojn la valoran havaĵon, kiom oni povis, ĉe kio la veramo de Auli igis lin konfesi al la fratino: »Häilu, mi tamen timis, kiam la Patro Ĉiela riprocâdis«. Kaj kiam Häilu diris nenion: »Häilu, mi timis ankaŭ vin, kiam vi alvenis.« Kiam Häilu plu silentadis, li rekte eldiris: Häilu, ne iru al la avino, mi timas dormi sola. Tiam Häilu diris kolerete: »Stultulo, mi ec ĉe povos iri kun hajleroj al la avino, mi devos veni al vi.« Kaj Auli, la mizerulo, tro malfrue komprenis, ke li malkasîs sian gravan sekreton tute

senbezone; kion opinias nun Häilu pri li: timas kvazaŭ knabino. Kaj se li timas, ĉu li ne aliformigôs en knabinon, kiel asertas Petsu-knabo. Li ne havis tempon, por pli longe sin turmentadi per meditado: ili devis reeniri en la câmbron kaj oni devis kolekti ĉiujn fortojn kaj kapablojn, por iri tiel mallaŭte, ke avino ja ne vekigû.

Auli kaj Häilu sidis unu apud la alia sur la litrando kaj frandis la lastajn hajlerojn. La cêmizetoj de malsupre malsekigîs kaj ili rulis ilin kiel eble plej alten, por ke la malseka sfofo ne tusû la korpon. Tiam venkis la laceco kaj la etaj hometoj falis en reciproka cîrkaŭpreno en la plej dolcân dormon.

Alvenis la mateno nuba kaj malhela kvazaŭ farunsupo, en kiun oni avare pogute versâs lakton, tiel ke ĝi apenaŭ povas grizigî, aŭ kvazaŭ maljunulo ebria malfermus post nokta dibocâdo siajn sen tio malklaraĵajn okulojn. Ec ĉi la birdoj tre malvigle cîrpis kaj ne ili kaŭzis la eksterordinare fruan vekigôn de Auli. La gepatroj estis revenintaj hejmen, tion pruvis jam la botegoj de patro, en kiujn estus enigeblaj po du Auli unu super alia, tiel ke la supra, starante sur la verto de la malsupra, ec ĉi sur la piedfingroj apenaŭ povus rigardi trans la randon de la tibiingo. Auli eligis sian nukon el la brakoj de Häilu kaj ordigis la nokte sunprenvolvitan cêmizeton al ĝia loko.

»Auli, Häilu, ellitigû, elpelu la bovinon, la avino hodiaŭ malsanetas,« aŭdigîs kvazaŭ de ie tre malproksime la vokado de patrino kaj: »Knabino, kial vi

vin nudigis kvazaŭ karoton, « oni poste recipiĝis. » Rigardu, kiel bone Auli dormas. «

Auli ne volis ellitiĝi. Nur la kunigitaj fortoj de patri-no kaj Häilu finfine lin venkis. Eble ne tiom oni lin perfortus, sed Häilu rifuzis pasĉiri sola. Fine la vireto estis vestita kaj oni ekiris ansermarsĉe en la sekva vico: antaŭe bovino Maasik kun ĉiuj kornoj kaj vosto, meze Häilu kun vergo, kaj malantaŭe Auli kun duondormantoj, vekigantaj pensoj, dum ĉe la hejma pordego staradis la patrino kaj ilin postrigardante, la okulojn per manplato ŝirmis de sunlumo, kaj la patro ĉe lignosegado murmuris la verseton:

»Auli kaj Häilu,
bovineton pelu.«

La patro promesis al Auli desegi de lignobloko belan diskon. En kia ajn okazo tio estus neeldireble ĝojiginta Aulin, sed hodiaŭ li akceptis la ĝojigan avizon tre apatie: kion valoris disko, kiam temis pri io multe pli grava. Auli rekte ekploris, kiam Häilu ne volis al-peli la bovinon al tiu de Petsu-knabo, ĉar Häilu toleris nek Petsu-knabon, nek liajn petolaĵojn. Fine oni interkonsentis pri »por tre mallonga tempo« kaj ekiris.

Petsu-knabo pasĉadis sur la dehakejo kaj rajdsidante sur arbostumpo, frapadis ĝuste la ŝelon de fajfilvergo, kiam lia nigrebunta Klähvi ekmurmuris. Levinte la okulojn kaj ekvidante la venantajn la kriaculo tuj acvociĝis ekkriegis:

»Geedzigo, geedzigo!
gefiandoj venas.

Auli Häilu-n edzinigas,
Maasik estas doto.«

Häilu tuj reenirigis Maasikon, sed Auli, venkinte la tutan abomenon, iris al sia cîama turmentanto, kva-zaŭ li povus atendi de tie ion bonan.

»Bonan tagon, fiancô«, ekmokis Petsu-knabo, pincânte la fîngron de Auli per vergopinte entrancîta pincîlo kaj kiam cê la lasta ekgutadis larmoj: »Vidu, vidu, al li ec ñe placâs ensôvi en la fendon.«

Sed por Auli ekzistadis nur ununura problemo kaj gîn li devis solvi je cîa prezo.

»Aŭdu«, li volis komenci la demandadon.

Klähvi kuris al iu renkonte kaj Petsu-knabo atente ekrigardis, kiu estas venonta.

»Estas Tilma,« li fine rekonis.

Kaj estis Tilma, fratino de Petsu-knabo; sî alportis mangâjôn. Knabino kun nigra taŭzita, pendacânta hararo kaj kun cîrkaŭvagadantaj sîelistokuloj. Nenien en fremdaj domoj oni volis sîn enlasi pro sîaj algluigântaj fîngroj.

»Kie vi tiel longe dormadis«, Petsu-knabo tuj ekriprocîs la fratinon, »mi mortadas tie cî pro malsato.«

»Pli bone estus, se vi tute mortus; tia kverelulacô! Vi cîam kvereladas; tial oni vin nenie toleras kaj neni-en enlasas.«

»Vin, sîelistinon, oni ne enlasas: cîo foriras kun vi, kio estas movebla.«

Farigîs ne oportune varmege. Auli vidis, ke nun ne estas eble fari multe. Kaj ankaŭ Häilu jam vokis kelkfoje. Li iris.

»Iru, iru, la edzino atendas«, mokadis Petsu-knabo, »mi ilin geedzigis. Maasik estos por doto.« Kion la fratino diris, Auli tion ne aŭdis.

Häilu plektadis kroneton el leontondoj. Alian, pre-tan, ŝi estis metinta al la kapo.

»Cû tio estos por mi,« demandis Auli.

»Jam Petsu-knabo faros por vi pli bonan,« ŝi re-spondis malafable.

Auli mallevis la kapon, en liaj okuloj aperis malse-keto, ec Häilu estas al li malafabla.

Sed Häilu ne longe koleretis. Venis por mezuri cû la longo suŝicâs, kaj kiam gî suŝicîs, ŝi kunligis la ek-stremaĵojn kaj la kroneto estis preta. Kiel belete gî harmoniis kun la laktoblankaj bukletoj de Auli.

»Häilu, ankaŭ Tilma estis tie.«

»Ŝi estu. Neniajn rilatojn mi havas kun via Tilma.«

»Sed ne mia Tilma ŝi estas. Ili kverelis. Kaj mi for-iris. Mi ne scias, cû Tilma estas knabino?«

»Kio ŝi do estus?«

»Sed ŝi estas tiel kuragâ kiel iu ajn knabo. Kaj povas esti, ke se la knabino estas kuragâ, ŝi farigôs knabo.«

»Ne farigôs.«

»Sed se la knabo povas timi, ke li farigôs knabino.«

»Certe ne farigôs.«

Estus ja bonega cîo cî, opiniis Auli, sed ne plene li konvinkigîs: eble, malgraŭ cîo, Petsu-knabo konas pli bone la aferojn, senkaŭze li ja ne estus dirinta. Se Auli nur povus iri pridemandi. Sed kiamaniere?

»Auli kaj Häilu,« oni vokis de malproksimege, »iru kaj prenu vian doton, alie Mustik eligos gîajn

intestojn.«

Kaj vere Maasik, profitante la tempon, kiam la infanoj ne sufiĉe fervore ĝin priatentis, foriris viziti Mustikon de Petsu.

»Iru,« ordonis Häilu, enmanigante al Auli la vergon, »kaj tuj revenigu de tie Maasikon.«

Auli senprokraste konsentis, ĉio ĉi ja estigis kvazaŭ laŭ mendo. La bovinoj tute ne havis malamikajn intencojn: ili tre komplezeme lekpurigadis unu la alian. Petsu-knabo montris al Auli ion en sia mano.

»Nu, felicâ fiancô, boŝilo de propra patro, rigardu, kio ĝi estas!«

Auli rigardis, skuis la kapon.

»Priflaru, kian odoron ili havas!«

Auli priflaris: »Malbonan.«

Petsu-knabo malplacê ekridaciis: »Malbonan. Do, vi diras, malbonan odoron ili havas. Nu, mangû, mangû ilin, vi devas ilin formangî.«

Kaj li komencis enbusiĝi al Auli tiun malbonodorajon. Auli kontraŭstaris kiom li povis, sîrmadis la buson per mano, elsîradis, kracâdis. Fine Petsu-knabo laciĝis.

»Ĉu vi ankaŭ scias, kion vi mangîs? Ĝi estis la haroj de Tilma. Mi nudigis de haroj la duonon de sia kapo.«

Auli jam konis la harsîradojn de Petsu-knabo. Li penis laŭeble eviti la temon.

»Aŭdu, se la knabo timas, ĉu li farigôs knabino?«

»De kie vi tion aŭdis?«

»Vi mem foje diris.«

En la kapo de Petsu-knabo levigis la suno de diveno.

»Jes, li farigis. Mi mem havas onklinon, kiu antaŭe estis onklo.«

Auli volis pli detale pridemandi, kiel farigis efektive tiaspeca kontraŭnatura fenomeno, sed jam aŭdigis la malpacienca voko de Häilu: »Auli!«

Auli ekpelis Maasik-on, al kiu ne tre placis disigi de sia amikino. Häilu rapidis helpi al Auli kaj ĉe sia energio kunagado oni baldaŭ foriris el la dangera regiono. De malproksime aŭdigis nur la kantado de Petsu-knabo:

»Kio ĝi estis? Kio ĝi estis?

Auli ja ĉe Häilu dormis.«

Post kelke da tempo alvenis la avino kun hundo Särtsu.

»Avineto, ĉu vi ree estas sana?«

»Kia estas sano de maljuna homo. Iru hejmen, mi mem pastos la bovinon.«

Estis ja bonege, ke avino venis kun permeso de hejmeniro. Sur la pastejo restis la avino, Maasik kaj Särtsu, la infanoj foriris.

Häilu vigle pasadis antaŭe, ankaŭ Auli penadis, sed lia pasado ne ĉiam prosperis. Häilu devis atendi.

»Nu venu, venu, kion vi tie kovadas, onklino,« sí koleretis.

La vorto »onklino« kvazaŭ ekpikis, kvazaŭ dolorige ekpusetis, sed tiu »io«, kiu estis ekregonta Aulin, malhelpis la akrecon de sentado.

»Mi ne povas plu, miaj piedoj lacigis,« li spiregadis.

»Kuru pli ofte al Petsu-knabo,« malice mokadis Häilu, sed vidante la malsanetan vizagôn de Auli, tuj pli mildigis sian severecon kaj invitis: »Nu, venu sursûltren!«

Kaj sursûltre de la fratino alvenis hejmen la vireto, kies kapo estis plena de zorgegoj.

»Jen mirindajô, knabino portadas knabon; la knabo ja devus portadi la knabinon,« sêcadis, konversacianta trans barilo kun patro, la barboza Töss-Mihkel, veninta por forigi la tertuberojn kaj defalcî la arbustaron. Oni volis acêti falcîmasînon, tial la herbejon oni devis ebenigi sur la bieneto.

»Kia knabo li estas,« karese diris la patrino rapide alveninte kaj preninte Aulin en la sinon, »malgranda hometo. Cû la piedoj lacigîs?«

»Lacigîs,« respondis Auli langvore kaj pensis en si mem: »Ankaŭ sî! Ankaŭ la patrino ne rigardas min knabo.«

»Rigardu, kian belan diskon mi por vi desegis,« montris la patro.

»Ho jes, kiel bela gî estas, gûste tian volus havi ankaŭ mi. Donu al mi, mi forprenos gîn,« incitetis Töss-Mihkel sêrce.

»Venu rapide, alie la onklo forprenos,« invitis la patro Auli-n.

La ordinara Auli estus elbaraktinta el la sino de la patrino kaj alkurinta kun laŭta kriego, sed la nuna nur rigardadis kun fingro enbusê, kun largê malfermitaj senbrilaj okuloj.

»La infano lacigis, lasu lin trankvila, diris la patrino milde karesante la kapon de Auli. Al Auli ruligis bulo en la gorgon, larmoj en la okulojn kaj plorado elvergis kvazaŭ depost digo.

»Hailu, prenu, portu al li la diskon. Ne ploru, fileto, onklo ne rajtas forpreni la diskon de infano.«

Oni alportis la diskon, alvenis Hailu kaj karesis kaj kisis la vangojn de Auli, alvenis ankaŭ la aliaj, sed Auli ne povis cesi ploradi; li mem ne sciis, kio ĝi estas.

»Ni iru en la cambron; la infano mangos kaj tuj enlitigos,« decidis la patrino.

Oni iris en la cambron kaj por mangi estis pizosupo, la plej placu al Auli. La patrino kaj Hailu konkuradis unu kun la alia lin mangigante, proponadistion kaj alian. Auli gustumis unu-du kulerplenojn kaj poste diris: »Mi ne volas.«

»Kion vi do volas? Eble bulkon? La patro alportos el la butikon.«

»Mi volas nek bulkon, nek ion alian.«

La patrino estis senkonsila.

»Kion vi faris al li, bubino?«

»Nenion mi faris. Li estis ĉe Petsu-knabo,« penis Hailu sin ekskuzi.

»Kial vi permesistion?«

»Ĉu mi permesis? li mem senpermesis iris,« ekskuzadis sin Hailu kaj time atendis, ke Auli nun diros al la patrino, kiel la fratino igis lin revenigi la bovinon.

Sed Auli aŭskultis apatie, kvazaŭ lin ne koncernus la afero entute, kaj kiam la patrino demandis: »Ĉu Petsu-knabo vin suferigis,« Auli nur redemandis:

»Panjo, cû la onklino de Petsu-knabo estis antaŭe onklo?«

»Li deliras,« eklamentis la patrino kaj enlitigis la infanon.

Häilu estis iom câgrenita, ke sîn oni riprocîs pro Auli, aliokaze ankaŭ sî kunirus. Nun sî sidadis cê la fenestro kaj rigardis kun malbonhumore aspektanta vizagô eksteren. Sed kiam sî aŭdis gêmadi la fraton, ekregis sîn kompato kaj ankaŭ sî rapidis al Auli.

»Kio doloras al vi,« demandis la patrino.

»La ventro doloras—tie cî.«

La patrino masagâdis, deklamis la sorcŭortojn »keermus-kaarmus«, donis ian tinkturon. Auli gêmadis jen pli laŭte, jen pli mallaŭte. La patrino palpatis liajn ardantajn vangojn kaj frunton.

»Cû ankaŭ la kapo doloras?«

»La kapo ne doloras—tiel.«

»Häilu, kuru rapide al la pastejo. La avino pelu hejmen la bovinon, eble sî konas ian rimedon.«

Häilu ekrapidis pli ol ordinare: sî ja sciis, kiom gravan komision sî havas. Intertempe venis en la câmbon la patro.

»Nu, fileto, kiel vi fartas?«

Auli ridetis malforte kaj kvazaŭ sentante sin iomete kulpa: Jen, kiel vi vidas pacĵo, mi respondus, sed mi mem ne scias. Anstataŭ li respondis la patrino:

»Li ardadas kaj gêmadas kaj plendas pri ventrodoloro tie cî.«

La patro ekridis per rido largâ, bondezira kaj kuragîga.

»Malgravaĵo, forpasos, nenion ĝi povos fari al viro.«

»Eble ni invitu la kuraciston,« proponis la patrino, plena de zorgoj pro sia favorato.

»Ni iom atendu,« decidis la patro, »eble la malsano ĉesos ankaŭ sen li.«

Kaj li foriris el la ĉambro.

Auli inter la doloratakoj ekdormis per malpeza fugema dormo. Kiam alvenis la avino, ŝi serĉadis en siaj uĵetoj kaj kestetoj, volvaĵetoj kaj ligajetoj, kolektadis de tie kaj tie ĉi eretojn kaj grajnetojn, foliojn kaj radikfrangetojn, florojn kaj burgonojn, trunketojn kaj ŝelon sekigitan, ordonis ion kuiri, donis alian nekuirite en la buson aŭ metis sur la ventron. Auli akceptis ĉion obeeme, permesis al ŝi premadi kaj masagi, sorĉmurmuri kaj krucdesegnadi, sed nenio helpis, la suferoj ĉiam pliiĝis.

Jen alvenis vilagmaljunulinoj kun siaj medikamentoj kaj daŭrigis la kuracadon de Auli.

Venis onklino de Mäeltpere kaj alportis verm-eligilon. Oni ĝin endonis.

Venis boonklino de Altpere kun botelo da brando. Oni alsmiris de ekstere.

Venis Tiiu el Tagaru kun tinkturo de asafetido. Oni ĝin endonis.

Venis ankaŭ multaj aliaj kaj kun ĉiĉes alveno ricevis la malfeliĉa Auli ĉiam ion, aŭ interne aŭ ekstere, tiel ke se li antaŭe estus tute sana, nun li devis malsaniĝi post tiom intensa kuracado. Kio scias, kio estus fariginta, se ne alvenus la baptopatrino de Auli. Ŝi forpelis ĉiujn vilagmaljunulinojn kaj diris al la patrino:

»Kion vi faras, cû vi volas mortigi la infanon?«
 »Kion mi faru, kiam li kriadas kaj gêmadas.«
 »Do venigu la kuraciston, bonaj hometoj!«
 »Sed la maljunulo ne iras.«
 »Do mi mem iros. Sed gardu vin, ke vi ne permesu al tiuj sorcîstinoj transpasîvian sojlon.«
 Kaj jam sî foriris.
 »Kien iris baptopatrino?«
 »Sî iris venigi la kuraciston.«
 Auli konsideris en si mem, cû la kuracisto estas io bona aŭ malbona, cû lin oni endonas aŭ de ekstere alsîmiras. Aŭ ... antaŭ liaj okuloj aperis la zorgoplenta figuro de la baptopatrino, kiu, simile al la avino, klopode sercâdas en siaj ujetoj kaj kestetoj, volvajêtoj kaj ligajêtoj kaj sercâs en ili—la kuraciston.
 »Panjo!«
 »Nu«, sî timigâs pro la subita ekvoko.
 »Unu kesteto de avino estas en la provizejo sub la bretaro, eble en gî estas la kuracisto.«
 »La kuracisto ne trovigâs en kesteto, li estas homo.«
 »Homo,« miris Auli.
 »Kuracisto estas sagâ homo, kiu scipovas resanigi.«
 »Cû mi ne estas sana?«
 »Ne, vi estas malsana.«
 »Malsana. Ha, tiel oni estas malsana? Kaj oni poste mortos?«
 »Ne parolu tiel, karuleto!«
 Sed la avino ciâm diris: »Kuru, kuru ekstere, poste vi malsanigôs kaj mortos.«

»Vi ne mortos, resanigôs.«

Tiu »resanigôs« iom strange ehâdas en la oreloj de Auli. Li eksercâs en siaj ne multnombraj rememoroj. Vere iam diris ilia patro al Petsu-maljunulo: »Vi resanigôs kaj ankoraŭfoje edzigôs.«

»Panjo, cû ankaŭ mi edzigôs tiam?«

»Certe vi edzigôs, kiam alvenos la tempo.«

»Cû ankaŭ Häilu edzigôs?«

»Ne, Häilu ne edzigôs.«

»Cû la knabinoj ne edzigôs?«

»Ili ne edzigôs.«

»Sed mi edzigôs?«

»Jes, vi edzigôs.«

Auli iomete primeditis. Tiam li sfelatakis de alia flanko:

»Sed kion faras la knabinoj?«

»La knabinoj edzinigôs.«

»Do Häilu edzinigôs?«

»Versâjne si edzinigôs, se ebligôs.«

»Sed mi ja ne edzinigôs?«

»Ne, la knaboj ne edzinigâs, ili edzinigas la knabinojn.«

Tiel. Gĩ estis suficê turmenta konversacio. Auli kunpremis dum doloratakoj la dentojn kaj suferis vire, por ruzete sciigĩ cê panjo, kio si lin opinias esti. Kvankam la konversacio ne donis plenan certecon, tamen ec tiom estis bonvena. Auli estis nun kelkrilate kontentigita, nur la doloro en ventro, tiu-malsano.

»Panjo, cû tiu doloro estas malsano?«

»Jes, infaneto, malsano doloras.«

»Sed se oni batas per vergoj, cû ankaŭ tio estas malsano?«

»Tiam ne estas malsano, tiam oni punas.«

»Sed cû malsano ne estas puno?«

Cê panjo ec la busô malfermigis: kia hometo li estas kaj kiel li demandas, ke ec ŝi—maljuna homo—scipovas diri nenion. Kio do el li farigôs, se li restos viva.

Auli ne kontentis pri neplena scio. Li demandesploris, kiu sendas la malsanon, pro kio li sendas kaj cû ne povus la Patro Cîela tiel arangi la aferon, ke la malsanoj tute ne ekzistu.

Dum kelka tempo regis silento. Tiam aŭdigis, simile al la »heŭreka« de Arkimedo, la ekkrio de Auli: »Hajleroj.«

»Kiaj hajleroj,« demandis la patrino, sed ne ricevinte respondon, ŝi opiniis, ke la infano deliras kaj ŝi lasis lin trankvila.

Auli sciis nun, ke la Patro Cîela punas lin pro mangâdo de hajleroj kaj miris nur, kiel Häilu, lia kunkulpulino, povis eviti la punon. Kvankam la afero lin treege interesis, tamen li lacigis kaj ne havis forton por plia demandado.

Li ekdormis por mallonga tempo kaj kiam li ree malfermis la okulojn, apud la lito staris fremda onklo kun stranga kaprobarbo kaj kun nazpinciloj. Staris kaj gaje ridadis:

»Nu, eta vireto, kio estas al vi? Cû klako en stomako aŭ pesto en intesto?«

Li mezuris temperaturon, esploris la pulson, rigardis al sia poŝhorlogô, prempalpis kaj masagis, de-

mandis kaj esploris. Ĉies okuloj estis alnajtigitaj al la kuracisto, en ili ardis senvorta demando.

»Cekinflamo. Brulumo en intesto. Bezonigâs apendiktomio. Oni devas lin operacii; nu, trancî, se vi ne komprenas. Vi devas tuj veturigi lin en la urbon, alie ...«

Li finis per gesto.

»Kiel ni, malricûloj, havigos la monon necesan?«

»Tjes, tion mi ne povas diri. Penu iel havigi.«

»Cû alie la afero ne estas arangêbla?«

»Alie gîne estos, t-jes.«

Kaj por liberigî de la malagrabra konversacio, li turnas sin ankoraŭ fojon al Auli: »Adiaŭ, vireto, vi vi-dos la urbon kaj oni tie vin resanigos, tjes.«

Finita estis la vizito, la patro mem reveturigis la kuraciston.

Stranga sâjnis al Auli la absurda logiko: por resanigi, oni devas lin trancî. Kaj kiel oni lin trancôs? Cû per trancîlo, kiel la patrino trancâs el la sapokuirajô kubeton post kubeto. Kio restos tiam el li?

»Panjo, cû en la urbo oni trancôs el mi kubetojn?«

»Kiajn kubetojn?«

»Cû tiel oni trancôs, kiel vi trancâs la sapokuirajôn?«

»Oni ne tiel trancôs.«

»Cû oni distrancôs en du partojn? Laŭlonge aŭ laŭlargê?«

»Oni entrancôs nur etan-etan vundeton kaj poste oni tuj kunkudros.«

»Cû per kudromasîno oni kudros?«

»Per malgranda ora kudrileto kaj silka fadeno.«

Al Auli rememorigâs liaj etaj vundetoj, kiujn neniu kunkudris per ora kudrileto, nek per silka fadeno, sed al kiuj oni metis pice-rezinon kaj kiujn oni bandagis per mola ciĥonajô.

»Sed, panjo, cû bandagi oni ne povas?«

»Oni ankaŭ bandagâs.«

»Panjo, mi ne volas, ke oni min kudru.«

»Do oni ne kudros, ekdormu nun!«

Auli fermas la okuletojn, sed lia vigla kapeto laboradas. Bonege, se oni ne kudros. Tiuj onkloj estas tolereblaj. Sed ...

»Panjo, cû oni trancôs en la fingropinton?«

»Ne, en la ventron, kara fileto.«

En la ventron? Terurege! Kiel la rano estis enrancita de la patro per falcilo.

»Sed tiam ja eligôs la intestoj.«

»En intesto trovigâs la malsano. Alie ne eblas vin resanigi, oni devos elpreni de tie la kaŭzon de malsano.«

Al Auli mankas forto por daŭrigi la demandadon. Tiom da novaĵoj, perfoje, ja turnadus kies ajn kapon.

La panjo eliris kaj restigis Häilun gardadi la malsanulon. Iu stumble enfalas trans la sojlo: Petsu-knabo. Häilu gluigâs proksime-proksimege al la frateto, preta ciŭmomente elgrati la okulojn de la fremdulo, timante, ke tiu povus iel misfari al Auli. Sed Petsu-knabo mem havas câgrenegon: la gepatroj dungigis lin al bienetmastro por pasfado, kio malpliigis lian humoron je cent gradoj. Imagigis eterna sklaveco,

vipo kaj katenoj, dum hejme estis eterna bonestado: promenadi post la ununura bovino kaj ordoni al aliaj, kiom nur placâs. Tilma malice mokis: »Ne pensu, bubacô, ke vi nun laŭantaŭe bonfartos, oni altiros viajn orelojn al botosĉipoj, la patrino mem diris!« Kaj evidente ŝi ankaŭ diris, alie Tilma ne sciis paroli pri tio.

Petsu-knabo estis tre humila kaj bonvola: ec ĉioj-ton ne ekparolis iel maldece. Li demandis kondolence pri la sanstato de Auli. Auli interpretis la aferon laŭ sia kompreno. La onklo kun grandaj okuloj diris, ke en lia intesto io brulas. Eble la knaboj de La Ĉiela Patro ĵetis tien, en ĉi tiu nokto de hajlado, alumeton. Nun oni alimaniere ne povas elpreni, li devas veturi en la urbon; tie oni entrancôs en la ventron, elprenos la alumeton kaj kunkudros la ventron per ora kudrilo kaj silka fadeno. Kaj nenio plu.

Petsu-knabo aŭskultadis kaj kapjesadis aprobe al tiom simpla resanigmaniero. Tiam li ekplendis pri sia malfelicô kaj sâjnis ec ĉi rimarki la cirkonstancon, ke tiurilate Hăilu malkasê vidigis sian plezuron. Por li en la nuna momento estis tute egale, kiel rilatis aliaj al lia afero, li cêfe bezonis iun, al kiu li povu paroli pri cîo, malpezigi la koron. Fine ankaŭ tiu ĉi temo elcêrpigis kaj Petsu-knabo vidigis intencon de foriro. Antaŭe li longe sercâdis en la posôj kaj kiam li trovis la sercî-ton, li enmanigis ĝin al Auli. La koron de Auli plenigis kompatemo senlima kaj homamo senfina. Li flustris:

»Mi bedaŭras.«

»Kion vi bedaŭras,« demandis Petsu-knabo.

»Ke ili vin fordonas.«

»Ho, bagatelaĵo, ne multe ĝi gravas por viro,« fanfaronis Petsu-knabo kaj eksercis la anson.

Auli seriozigis, li rememoris pri io.

»Aŭdu!«

»Nu?«

»Cŭ via onklino estis iam onklo?«

Petsu-knabo ne kuragis profani la solenan momenton per mensogado.

»Ne estis, mi mensogis.«

»Diru: Je Dio!«

»Je Dio, mi mensogis. Mia onklino neniam estis onklo. Pardonu al mi!«

Auli etendas la manon. Li estus tujmomente pardoninta al la tuta mondo, tiom granda farigis subite lia koro. Petsu-knabo foriris. Auli rigardis la ricevitan donacon. Ora butono (la oro tamen estis nur kupro) ĝi estas belega. Li alkudros ĝin al sia jaketo. Kiel bona estas Petsu-knabo: li donacis al Auli oran butonon. Se ankaŭ Auli povus donaci ion al iu.

Subite Aulin ekregis granda ideo.

»Häilu, se mi trinkos, cŭ la akvo versigŭs en la inteston?«

»Mi ne scias, mi iros, demandas patrinon.«

»Iru, demandu, estu bona!«

Häilu iris, Auli tremis pro ekscito.

»Jes, la akvo versigŭs en la inteston,« diris Häilu reveninte.

»Do alportu akvon, sed tre multe! Kun granda krucŭ.«

Häilu alportis la akvon. Auli sin sidigis.

»Metu nun la orelon tien,—cî tien!«

Häilu metis la orelon al la ventro de Auli.

»Alpremiĝu proksimen—proksimen kaj aŭskultu atentege!«

Auli trinkis kaj trinkis, Häilu aŭskultadis kaj aŭskultadis.

»Cû vi aŭdis ion?«

»Mi ne aŭdis.«

»Cû vi vere ne aŭdis?«

»Vere mi ne aŭdis.«

»Diru: Je Dio!«

»Je Dio, mi ne aŭdis.«

Auli câgreniĝis. Estas ja malfacile disigi de sia favorata ideo. Auli volis helpi al si mem: estingi la bruladon en la intesto, sed nun Häilu ne aŭdis la sibladon de estingigo.

Por Auli komenciĝis malbonaj horoj. Senhelpe-senkonsile cîuj staradis cê la lito—la patrino, la avino kaj Häilu, kelkfoje ankaŭ la patro al ili aligiĝis. Unu vocetadis, alia konsolis, tria ploris kaj karesis la molan hararon kaj palajn vangojn, dum la kvara penis sêrci: »La malsano tuj finiĝu, mia knabo resaniĝu!« sed la sêrco tute ne estis gaja sêrco, ĝi estis malgaja sêrco, altrudita, laŭsajna sêrco, kiel povus sêrci komedianto havante en la koro obsedan suferon aŭ funebro. La doloro ekatakis emfaze kaj igis la etan suferanton sîtegi je la tuta korpo, la hararo malsekiĝis kvazaŭ ĝi estus ĵus lavita. Inter doloratakoj, la malsanulo trankviligiĝis kaj eĉ ridetis tra larmoj, kiel

kelkafoje kaj pluvadas kaj la suno brilas samtempe. En unu el tiaj sunbrilaj momentoj Auli subite demandis:

»Cû la urbo havas grandan breton?«

»Kian breton,« ne komprenis la aliaj.

»Kie oni sin ban-vergas.«

»Ah,« divenis la patrino, »la urbo ne estas vaporbanejo, en la urbo troviĝas multe da domoj kaj pregêjoj kaj—vi ja mem poste vidos.«

»Sed cû la urbo estas malproksime, panjo?«

»Malproksime, karuleto, malproksime.«

»Sed kiel ni ĝin atingos, mi piediri ne povas, eble panjo min portos.«

»Ni veturos cêvale, eble per masîno.«

»Per tiu cî?« kaj Auli montris al la kudromasîno.

»Ne, per relvojmasîno.«

Nova febroatako cêsigis la demandadon. Sârtsu ekstere ekbojegis.

»Iru pririgardi, kial la hundo bojas,« ordonis la avino al Hâilu. Hâilu ne povis ec ĥformovetigî de la rando de l' lito, kiam eniris la baptopatrino de Auli kaj malantaŭ sî la patro.

»Kion vi kovadas tie cî; ekriprocîs la baptopatrino, ke vi ne arangîs vin por la forveturo, al vi ebligûs pli frue forveturi.«

»Kion ni havas por arangî,« ekmurmuris la patro kaj eliris por jungi la cêvalon, dum la patrino encâm-bre preparis kion kunpreni kaj al la hejmerestontaj—al la avino kaj al Hâilu—ordonadis rilate al la hejma mastrumado: kiom almiksi farunon al la trinkakvo de

Maasik, kiomfoje mangîgi la porkidon dumtage, el kia silo preni la terpomojn, kia kokino ovumas en la subtegmento, kiaj ovoj estas vendendaj unuavice al la akaparisto kaj je kia prezo la duoj. La baptopatrino prenis el papervolvajô verdan delikatlanan kostumon kaj ekvestis Aulin.

La patro revenis el ekstere: »Nu, cû vi estas pretaj?«

»Häilu, adiaŭdiru nun al la frateto,« ordonis la patrino, »eble vi plu ne ...«

Kaj sî ekploris, Häilu sekvis la ekzemplon.

Auli vidis la aliajn plorantaj kaj aligîs al ili.

»Kion sî faras, maljuna homino;« koleretis la patro, »vidu, kiel sî plorigas la infanojn senkaŭze, senkiale.«

La baptopatrino ekrapidis por konsoli Aulin: »Ne-nio malbona farigôs, mia baptofilino resanigôs, baldaŭ revenos kaj tuj baptopatrino vizitos.«

Kaj al la patrino: »Cêsu, kial vi plorigas la infanojn!«

Al tio la patrino: »Kiel mi povus alie, se mi estas tiom sentimentala.«

Fine oni venkis la sentimentalecon, sekigis la plorantajn okulojn, inspektis la karajn lokojn kaj ekveturis—direkte al la urbo.

Kiam renkonte veturis sinjoroj, la patro jam fruege turnis flanken. Sinjorino aŭ fraŭlino etendis al Auli la manojn kaj ekkrietis:

»Kiel bela knabeto! Se ankaŭ mi havus tian!« Kaj jam ili estis preterveturintaj.

La patro trifoje kraciĝis: »Fi, fi, fi! Eble ŝi sorcristigardis la infanon. Nescieble, kiu kian okulon havas.«

Sed la patrino aliopiniis: »Gravaj sinjoroj la unuaj renkontiĝis. Eble ĝi antaŭdiras bonsancon.«

»Eble,« cedis ankaŭ la patro kaj ekbruligis la pipon.

Fine Auli vidis ankaŭ la urbon. Nenion eksterordinaran ĝi al li prezentis. Ĝi deprimis lin kaj malklarigis lin konscion. Aliokaze li certe multe havus por rigardi kaj demandadi, admiradi la stratojn, elpendaĵojn, domojn, homojn, sed nun li estis indiferenta, apatia.

»Kien ni nun veturu,« demandis patro haltinte sur la strato.

»Mari ja diris: en klinikon.«

»Klinikon, klinikon, mi mem aŭdis, sed kie troviĝas tiu ĉi kliniko.«

»Demandu iun.«

La patro ekrigardis la homojn preterirantajn, salutis kelkajn fojojn: »Bonan tagon sinjoroj, bonan tagon sinjorinoj, bonan tagon fraŭlinoj,« sed la sinjoroj-sinjorinoj, fraŭlinoj movigadis kvazaŭ per risortoĵstreciĵoj kaj ne povis sin haltigi. La patro transjĉetis la kondukilojn al la patrino, desaltis de la veturilo kaj direktiĝis kun decida mieno al la ulo.

»Bonan tagon, ĵunsinjoroj!«

»Ĵunsinjoroj« (tamen ne en pluralo!) havis violan nazon kun samkoloraj vangoj kaj rugajn elstarantajn okulojn.

»Ne incitu,« li ekkriis abrupte, »cû vi volas interbatiĝi, he?«

»Estu afabla, diru, kie estas la kliniko?«

»Kliniko? Kiun? Cêvalon? edzinon? infanon? vin mem? Nu? Rapide! mankas tempo. Kia kliniko? he?«

»Cû pluraj ekzistas?«

»Cîaspecaj! Por cêvalo veterinara, por edzino virina, por infano infana, por vi meme frenezulejo.«

»La infano malsanas,« aldiris la patro, sed la veloĝ de lia vidalvidulo subite eksvelis pro vento: cû li vidis iun aŭ opiniis, ke lin oni vidis, li forvaporigis senspure.

Virino, deflanke aŭdinte la aferon, gvidis ilin al la necesa loko. Tie cîo prosperis jam multe pli vigle, kvazaŭ oni estus atinginta post surmaraj sformoj kvietan havenon. Aulin oni metis inter litotukojn, kie li baldaŭ ekdormis, lacigita de la voĵagô kaj cîo cetera. La patrino restis gardanta apud Auli, dum la patro devis sercî al si noktejon aliloke. Li trovis ĝin en iu korto-enveturejo, kie li dormetis sur la veturilo ĝis matenigô. Kaj tiamaniere plurajn noktojn: li ne volis hejmenveturi, antaŭe pasis kelkaj tagoj post la operacio kaj oni estis pli-malpli certa pri resanigô. Ankaŭ la patrino ne fartis multe pli bone: kurbiginte la dorson sî sidadis apud la lito de Auli, nur por momentoj sî metis la kapon al la kusenrando aŭ al la mano, apogigante kubute al tablo.

Kiam Auli vekigis, katenis lian atenton plej unue la brilanta globeto sur la alta piedlokfosto de la lito, kiu

placîs al li pleje el cîuj gîs tiam konataj objektoj. Gîn li volus havigi por kompletigo de sia malgranda havaĵo. Tiam li ekgêmetis: cîo ja estas tiel terure kara, kiel li aŭdis de la aliaj. Aŭdigîs la vocô de la patrino. Sî konversaciis kun iu. Pri li.

»Do oni jam operaciis?«

Oni operaciis, t. e. oni trancîs? Lin? Auli ree ekgemis kaj iom pli laŭte. La patrino havis atenteman kordon kaj viglan pasôn.

»Cû min oni trancîs?«

»Malmultete. Tre malgrandan vundetôn.«

»Ha.« La globeto brilis kiel antaŭe, sed cîrkaŭ gî kolektigîs nebulajô, komence maldika, sed iom post iom gî plidensigîs, gîs kiam cîo dronis en nebulo kaj alvenis nirvano. Kvazaŭ de senlimaj malproksimoj li aŭdis la paroladon de la patro, tiam oni flustradis, pasâdis sur la piedfingroj, sed la palpebroj de Auli estis treege pezaj. Ne nur la palpebroj, sed cîu molekulo, cîu atomo estis kvazaŭ najle fiksita al sia loko, tiel ke li povis nek movigî, nek al io reagi. Kio alvenis, estis ne ordinara dormo kun songâj vizioj, sed kelktempa neekzistado, morto.

Kiam Auli rekonsciigîs, cîrkaŭ li agadis fremdaj manoj, klinigîs super li fremdaj vizagôj, la patrino estis sôvita pli malantaŭen. Sed sî cêestis.

»Estu trankvila, vireto, ni zorgeme bandagôs vian vundon.«

Auli jam estis trankvila, permesis sin bandagî, aŭskultadis, kiel oni admonas lin ke li kusû cîam trankvile.

»Cîo prosperos bone, li baldaŭ resanigôs,« oni diris; kaj la patrino gôjis.

Sed ne farigis cîo tiel facile. Auli estis turmentata de soifo. Li petis, ke oni donu al li trinki.

»Vi ne povas nun, karuleto, atendu gîs vi plisaniĝôs, tiam ...«

Facile estas diri: atendu. Auli komence ankaŭ provis sekvi la konsilon, sed gîs kiam li povos elteni!

Baldaŭ li denove petis kaj cîam pli insiste.

»Mankas gûste la akvo!«

»Ordonu alporti,« li insistadis.

Sekvis riprocôj: »Vi ne volas doni al mi trinki.«

»Cû mi rifuzus, sed ...«

Oni malsekigis la lipojn, kies haŭto estis fendiginta pro sekeco kaj la krustan langon, per tukangulo trempita en akvon. Kaj nenion plu. Auli ne povis kusî trankvile. La patrino kun penego lin fikstenis. Pro la penego sîlacigis. Levis aŭtomate la krucôn al la lipoj.

»Mem vi trinkas, sed al mi ne donas.«

La patrino remetis la krucôn ne gustuminte ec ĝuteton: certe! la infano devas elteni kaj sî ne povas. Dum la trinkado estos malpermesite al Auli, ankaŭ sî ne prenos ec ĝuteton en sian busôn.

Auli estis regata de soifosento kaj de fantazioj pri trinkado. Li deliris kaj cîuj liaj halucinacioj turnigâdis cîrkaŭ unu kaj tio sama.

Jen li vidis la bestojn, kiuj cîuj trinkadis: bovoj, cêvaloj, sâfoj. Ec ĵa hundo kaj kato lekadis avide la akvon. Kokoĵ rektigis la kropojn kaj levis la bekojn su-

pren, malantaŭen kurbigante la kolojn. Ĉiuj ili trinkadis kaj trinkadis senhalte, sencêse.

»Panjo, ili fortrinkos la tutan akvon,« ekplendis Auli.

»Kiuj ili?«

»Kokoj.«

Memorigis nur la lasta cênero de la vizio.

»Estu trankvila, karuleto, nek kokoj, nek iu alia povos fortrinki la tutan akvon.«

Poste Auli estis hejme. Prenis el la sitelo akvon per krucô. Sed Petsu-knabo forprenis la krucôn kaj la akvon fortrinkis, prenis la sitelon kaj ankaŭ ĝin malplenigis. Iris al ilia puto, malsuprenklinigis kaj ektrinkis ...

Ili estis en la sŭitbanejo: la patro, patrino, Auli, Hailu kaj la avino. Auli estis turmentata de soifo.

»Panjo, mi volas trinki,« li insiste petis.

»Hailu, donu al li per pokaletu el la tino,« ordonis la patrino.

Hailu iris al la tino, kaptis ĝin ambaŭmane cê teniloj, klinigis kaj ektrinkis. Subite la tino falis flanken kaj la akvo elfluis al la planko.

Auli ne plu povis eliri el la vaporbanejo. Estis varmege, sed la avino cîam per granda cêrpilo versâdis akvon al la vaporforno.

»Avino, plu ne versu akvon, mi ne eltenos la varmegon, portu al mi akvon!«

Sed la avino sâjnigis sin surda kaj daŭrigis la akvo-versâdon. Tiam alvenis Hailu kun akvopokaletu post-

dorse kasîta, por ke la avino ne vidu; palpebrumis al Auli: »Prenu kaj trinku!«

Auli volis ektrinki, sed la avino intervenis, forprenis la pokaletan kaj kolerete diris al Häilu:

»Vi ne rajtas doni trinki al la infano.«

Auli malfermis la okulojn. Apud la lito staris la patrino kun akvopokaleta en la mano, fremda onklino tenis sîn je mano kaj severe diris:

»Vi ne rajtas doni trinki al la infano. Cû vi ne aŭdis, kion la kuracisto diris?«

Kaj sî forportis la pokaletan.

Felicê, fine alvenis dormo kaj forportis Aulin en mondon alian kaj pli bonan. Gî estis plu nek la jûsa duondorma delirado, nek la antaŭa estado en la abismoj de la morto, sed proksima al la trankvila refresîga normala dormo. Post la vekigô, matene, la suferado pro soîfo ne sentigîs tiel akre, kaj kiam oni permesis doni per tekulereto guteton al la langopinto, Auli montris al la granda akvokrucô kaj diris:

»Kiam ni hejmeniros, ni portos al ni tiel grandan krucôn kaj donos el gî trinki al Häilu *tiom, kion sî volas*.«

La patro, kiu restadis en la urbo tiun kaj du aliajn tagojn, ofte vizitis kaj foje alportis orangôn.

»Nur ne forglutu,« avertis la patrino, doninte al Auli pecon da orangô por ke li sucû el gî la sukon.

»Mi ne forglutos, panjo kara, cû vi entute al mi ne fidas,« petege diris Auli kaj por prui elprenis la orangôpecon el la busô.

Fine—en la tria, kvara tago—la patro ekveturis hejmen. La patrino donis instrukciojn al la patro kaj sendis ilin kun la patro al la hejmanoj, sed, post ĉiuj cĉ zorgoj kaj penadoj, en la kapo regadis kaoso; ne unu fojon sĉ implikigĉs kaj rekomencis kaj finfine diris la patro: »Mi nenion plu memoras el ĉiuj viaj diradoj.« Auli, de sia flanko, sendis salutojn al Hāilu, kaj al avino, kaj al baptopatrino, kaj ...

»Min ne multe oni trancĉs, nur etan vundeton; mi plu la akvon ne tralasas, al mi oni donas jam suĉĉete trinki. Donu al Hāilu multe-multege trinki. Kaj al Maasik. Kaj al ĉiuj.«

En la sekva tago la stato de la malsanulo pli malbonigĉs. Atakis febro, la etulo ree ĵetigĉdis kaj deliris. Nostalgio ekregis la infanon, li ekpetegis la patrinon: »Panjo, mi volas hejmen.« – »Vi estas malsana, resanigĉu, tiam ni tuj ekiros.« – »Mi ĵa estas sana, mi morgaŭ resanigĉs,« asertis la knabeto kaj penegis foriri, ĉĉam foriri. Tiam li vidis sin hejme. Hāilu venis renkonte plorante kaj demandis: »Auli, ĉu vi ree estas sana?« – »Jes, mi estas sana, sed kial vi ploras?« Hāilu ne respondis. »Mi nun pasĉados kun vi Maasikon,« ekparolis Auli. Hāilu pli malgaje ekploregis kaj diris: »Ni ne havas plu Maasikon.« – »Kiel ni ne havas? kie gĉ restis?« – »Oni gĉn vendis, la patro bezonis monon por pagi pro vi, ke vi estis en la urbo.« Auli malgajigĉs: »Baptopatrino, vi promesis pagi por mi kaj nun vi lasis forvendi Maasikon. De kie ni nun ricevos la lakton kaj buteron kaj nutraĵon por grasigi la porkon? Baptopatrino se mi tion scius, mi ne estus irinta en la ur-

bon.« Tiam alvenis la baptopatrino kun granda belega bovino cêflanke. »Mi donacas al vi bovinon multe pli bonan ol Maasik.« – »Baptopatrino, mi ne volas pli bonan, mi volas nur Maasikon. Tiu cî bovinego multe mangêgas, la patro ne povas havigi al gî suŝicê da fojno.«

Kaj subite la bovinego ekmangîs. Gî mangîs kaj mangîs kaj mem nur gêmŝpiregis. Gî formangîs iliajn brasikojn kaj napojn de sur la bedoj apud la dompordo, formangîs la cêdomajn hordeon kaj pizojn, formangîs la berarbustojn kaj jam disrompadis la fruktarbojn: kaptegis busên la brancêgojn kvazaŭ pajlajôn pofaske kaj mem cîam pligrandigîs kaj plialtigîs simile al monto.

Kaj subite estis tie Maasik. Gî blekis: »Nenien mi estas vendita.« Kaj ekluktis kun tiu granda bovinego. Sed Maasik ja estas malgranda kaj malforta, cû gî povos venki la alian. Tamen, malgraŭ cîo. Rigardu: la bovinego sin retiras. La bovinego cedas al la malgranda Maasik, gî ne povas gîn venki. Tiam Auli devis foriri ien malproksimen gastadi. Li kontraŭvole devis. Li estis en nova vestaro, piedvestita, nur necesis ekiri. Neniu, kiun li kunvokis, konsentis lin akompani. Panjo ne, pacjo ne, Häilu ne, avino ne, baptopatrino ne, neniu volis, ec ñe unu animo.

Auli malfermis siajn grandajn, febrajn okulojn kaj rigardis al la patrino kun fremda forestanta rigardo.

»Panjo, ordonu, ke Häilu kun mi kuniru!«

»Kien?«

Respondo ne ricevigîs.

»Häilu ne estas tie ĉi.«

»Tiam vi mem kuniru.«

La patrino sciis nenion por diri.

»Sed kiel mi iros tutsola«, eligâs el la turmentita animo korsîra vekrio.

La kompatinda patrino pensis, ke Auli ekiros tien, kien irante nenia mortemulo havas kuniranton, nek akompananton.

Kvankam la mateno trovis Aulin en tiu ĉi valo de doloroj kaj ec ĉpli fresân kaj pli viglan ol antaŭe, tamen la patrino ne kuragiĝis ne sciigi al la hejmanoj, ke la stato de Auli pli malbonigis, ili rapide veturu lin viziti.

Alvenis iutage la baptopatrino kaj Häilu. Auli estis tre esperiga: oni diris, se la resanigô tiel progresos, la knabeto post unu semajno plu ne bezonos la klinikon. La baptopatrino tuj demandis, kion Auli volas por donaco. Auli montris fingre la litoglobeton kun argumento: »Ĝi brilas.«

»Ĝuste ĝin ni ne povas ricevi, sed ni portos ion alian, samspecan.«

Kaj si alportis ion tiaspecan, brilantan, ec ĉpli grandan kaj pli belan. Sed Auli, en la profundo de sia koro, ne sentis sin kontentigita, ke li ne ricevis *ĝustetion*, kion li deziris. La câgrenon forigis nek ora birdo, nek argênta sîpo, nek vitraj globetoj kun belegaj diverskoloraj florornamajôj.

»Baptopatrino, kial vi alportis tiom multe, forportu, mi ne volas tiom multe,« diris Auli malgaje. Ĉiuj ĉi ja estis objektoj, kiuj neniam povis fariĝi lia plena pose-

dajô. Oni formetos ilin kaj li povos rigardi ilin malof-tege, gardante penege, kvazaŭ sian beatecon, câr fra-kasigô kostus multe da larmoj. La baptopatrino ne komprenis sian favoraton. Sî ekkoleretis kaj diris ofendite:

»Se vi ne volas, mi donacos ilin al Häilu.«

»Baptopatrino, mi ja volas, sed ...«, ekplendis Auli. Kiel komprenigi, kial li estas tiel malgêntila kaj nek gôjas, nek jodlas, kiel oni atendis de li.

»Panjo metos en srankon,« li diris fine.

»Sî ne metos en srankon. Ili tutplene apartenas al vi: vi povos ludadi kun ili, kiam nur al vi placôs, vi povos ilin disrompi, fordonaci, perdi, neniuj rajtos vin reciproci pro ili,« trankviligis la baptopatrino.

»Ha,« kaj la pimpa vosto do ora birdo per unu ektiro forsîrigiŝ.

»Kial vi disrompadas,« koleretis la patrino. Sed Auli ekridis kaj ankaŭ la aliajn ridigis: certe, kial gî tie pendacâs kvazaŭ gî prezentus Dio scias kian gravajôn.

Ankaŭ Häilu havis siajn montrindajôjn. Iom post iom oni kutimigiŝ al la objektoj kaj ekkonversaciis. La baptopatrino pli konversaciadis kun la patrino, Häilu kun Auli. Auli volis aŭdi pri la hejmo, Häilu parolemis pri l' vojaĝo, pri l' urbo, pri kalesôj veturantaj sen cêvaloj, pri vendejoj kaj pri belaj objektoj, kiujn oni vendadas en ili.

La vizito de baptopatrino kaj de Häilu servis kiel gôjiga distro: distrigiŝ Auli cê sia enuiga kusâdo en la lito kaj ricevis iom da helpo la patrino cê sia flegado-

gardado. La disigô de la vizitantoj ne estis tre malgôjiga. Auli sciis nun, ke li devas resti en la urbo nur dum kelke da tagoj. »Mi estas jam plejparte sana,« li diris cê adiaŭo, »kaj ne frakasigâs, ec kiam mi pasâdas.« Kun tiu cî gôjiga informo Hâilu kaj la baptopatrino reveturis hejmen.

La resanigô progresis kaj Auli iom post iom rericevis sian antaŭan formon. Nur lia pensado igiis ia mik-sajô de fragmentaj imagaĵoj. La pensoj elhejmaj ne kuragiis kunveni, la novaj, cîtieaj, ie en la mallumo cîrkaŭvagadis kaj ne kuragiis alproksimigi, samkiel la bestoj kaj birdoj malsovagiĝintaj ofte estas tre malkonfidemaj al la fremduloj kaj spite cîujn invitojn kaj logojn evitadas ilin dum longa tempo, gîs fine, post pli longa konatigô, ili alkutimigâs kaj hejmeigâs. Inter pure-hejmaj pensoj troviĝis ankaŭ tiaspecaj, kiuj cîe estas enhejme: ili postvenis ankaŭ cî tien, kaj kiam la malsano pli malfortigis, revivigis kelkaj iamaj suspektoj. »Kiam oni malsanigâs, oni mortas; kiam oni resanigâs, oni edzigâs,« staris kvazaŭ surskribo sur la disvoj-montrilo. Li ne mortis, do cû li devas resanigiĝuste por tiaspeca frenezajô? La onklino, kiu iam malpermesis doni akvon al Auli, cîutage proponas sin por edzino kaj nomas la patrinon bopatrino, malfacile estos liberigi de sî.

La vorto »edzino« en la imago de Auli havis malklaran, samtempe malsimpatian signifon. La malklarecon malpliigis, sed la alian pliprofundigis la sekva cirkonstanco. En la malsanulejo mortis infano. Alvenis, por lastfoje rigardi la lokon, kie la etulo estis

kusînta, la geedzoj, liaj gepatroj. La viro kun afable ridantaj okuloj tiom placis al Auli, ke li nerimarkeble proksimiĝis al li iom post iom kaj fine staris antaŭ la geedzoj.

Subite la virino ekrigardis pike kaj malamike.

»Kion vi okulacâs, ranacô! Prefere vi estus mortinta ol mia eta Vello.«

»Ne estu maljusta, Lemnik,« admonis la edzo. Auli sentis sin ofendita ĝis la korfundo; li rapidis al la patrino kaj demandis montrante fingre al la edzino:

»Cû sî estas edzino, panjo?«

»Ne montru per fingro, tio ne decas.«

»Cû sî estas edzino,« insistis Auli.

»Sî ja estas,« respondis la patrino.

»Tiam—mi—neniam—edzigôs.«

»Vi edzigôs, kiam vi maturigôs.«

»Tiam—mi—ne volas—maturigî.«

La patrino klarigis: premega funebro igas la homojn esti maljustaj; ili sâjnas tiam pli malbonaj ol ili efektive estas. Auli intencis konsoli la funebrantojn, donacante al ili cîujn siajn belegajn ludilojn, sed la patrino malaprobis la intencon: maturaj homoj ne bezonas ludilojn; tiuj por ili havas nenian valoron.

La sinjoro kun afabla rideto ekskuzadis sian edzinon: sîm treege câgrenas la perdo de la sola infano, tial sî parolis tiel malafable, sed alie sî ... kaj li proponis al Auli frandaĵojn. Auli demandis okule la patrino.

»Akceptu, akceptu!«

Auli akceptis.

Auli iom post iom konatigis kun la homoj de tute nova flanko ol ĝis nun. Hejme li estis interrilatanta kun du specoj da homoj: la unuj estis al li bonaj sen ia hipokriteco, kiel liaj hejmanoj kaj la baptopatrino, la aliaj—kiel Petsu-knabo kaj entute ĉiuj Petsu-anoj—estis al li malbonaj, sed plejparte ankaŭ tute sincere. Ĉi tie oni rilatis al li laŭsajne bone, sed Auli sentis, ke al tiu boneco mankas io, kio igus lin perfekta.

Fremda saĝnis al Auli la nova medio dekomence, pli fremda ĝi farigis nun. Hejmsopiro lin kaptis per potenco de naturfortoj kvazaŭ inter la muroj de mal-liberejo. La tiea vasteco estis tre malvasta; ĉiujn ĉirkaŭis nevidebla kovraĵo, kiu malhelpis la liberan agadon, la liberan paroladon, ec la liberan pensadon. Ankaŭ post tiuj ĉi muroj, sur la stratoj, la homoj estis kovritaj per tiu kovraĵo. Auli povis eliri kelkajn fojojn kaj sufiĉe bone observadis per siaj klarvidaj okuloj. Li sciis, kial la domoj havis elpendaĵojn kun surskriboj. Sed ec tie, kie ili mankis, la elpendaĵoj halucinigis. Ec la homoj saĝnis havi surskribojn sur la fruntoj. Ili estis ne simple homoj, kiel Auli kutimis vidi hejme, sed sinjoroj, laboristoj, komercistoj, bazarvendistinoj, veturigistoj, policistoj, militistoj, lernantoj, almozpeltantoj, kanajloj, stratobuboj, malpurajistoj, drinkuloj kaj amasego da aliaj, ĉiu en sia sêlo, kiu malhelpis lin esti simple homo. Saĝnis al Auli, kvazaŭ li mem ricevus ian krustan sêlon: li ne estis plu Auli, sed iu »mal-sanulo« kaj panjo ne estis plu panjo, sed »la patrino de eta paciento.« Aŭdi tion ĉi efikis same, kiel tusi ion abomenan aŭ ec ĉpreni ĝin al la lango. De tio oni volus

laŭeble plej frue liberigĝi. Kaj al Auli ŝajnis, kvazaŭ li neniam povus de tie foriri.

»Panjo, kiam ni foriros?«

»Baldaŭ, baldaŭ, post kelke da tagoj.«

»Post kiom kelke da tagoj?«

»Kvar-kvin aŭ tiel.«

»Sed kiel ni hejmenvenos?«

»Pacĵo alveturos por nin hejmenporti.«

»Sed se li ne alveturos?«

»Certe li alveturos.«

Auli treege timis, ke eble la patro tute ne venos kaj tiam ili devos por ĉiam resti en la urbo. Tio estis la plej malbona el ĉio povanta okazi en la mondo. Kompare al tio, al Auli ĉiuj liaj antaŭaj timoj ŝajnis ridinde bagatelaj. Prefere povu fariĝi ĉio: la Ĉiela Patro lin mortbatu, fantomo formangŭ, li mem igŭ knabino aŭ la kuracistoj lin ĉi tie pulvorigu; sed ke li plu ne povos hejmenveturi, tio estas la plej malbona el ĉiuj malbonaĵoj. Tiun ĉi timon ne povis forgesigi ek tio, ke Aulin, por lin distri, oni kondukis en kinon kaj menagêrion kaj ke la patrino penis lin ĉiamaniere kuragîgi; la knabeto ĉiam demandadis, kiam la patro alvenos, kiam li alvenos. Se oni aŭdis ion veni. Auli tuj ekkuris por vidi, ĉu ne pacĵo estas; ek ĉi nokte li desaltis de la kusêjo kun ekkrio »Pacĵo venis!« kaj kuris renkonte al la patro, kiu tamen ne venis. Ek ĉi la patrino ekmurmuris: »Kion li tie atendas, ke li jam ne venas; ĉu li ne scias, kiom kare li devas pagi pro ĉiu tago.«

Nu, fine tamen, por la pleja gôjo de Auli kaj de la patrino, alveturis la patro. Al la aliaj li aperis kvazaŭ

savangêlo, sed mem li estis plena de la plej amara malbonhumoro: imagu nur, la baptopatrino igis lin veturi per trajno, per la sama stulta trajno, pri kiu oni neniam estas sagâ, kiam gî alvenas aŭ kiam gî forveturas, kiam oni devas ascendi aŭ kiam descendi. Ankaŭ reveturi oni devis per trajno kaj jam tiu cî cirkonstanco sufiĉe malpliigis ankaŭ la gôjon de Auli kaj de la patrino.

La patro, kiel pli sperta en la trajnoaferoj, tuj rapidigis la aliajn: »Movigû, movigû pli vigle, alie ni ne trafos la trajnon (kvankam gîs la trajn-ekiro estis plenaj du horoj), ni jam ekiru!« Li mem sufiĉe rapide arangîs siajn aferojn ĉe la »superuloj« kaj ĉar ankaŭ la patrino kaj Auli ne devis kunpreni la trezorejon de l' Rusa imperio, oni baldaŭ povis ekmarsî al la stacidomo.

Ili devis sufiĉe longe atendi la trajnon. En la vagono kompreneble ne sidlokojn ili ricevis, sed staradis kun la portajôj enmane kvazaŭ friponoj antaŭ jugôtablo; ili ne scipovis aŭ ne kuragîs formeti la portajôjn. Dio scias, ĉu oni povas. Eble ia fripono forstêlos.

La patrino tuj ekriprocîs la patron.

»Vidu, kiom ni atendas; eblus acêti ion-alian en la urbo, nun staradu kaj gapadu.«

»Kuru acêtadi, ne estas malpermesite!«

»Jes, kuru acêtadi, sed se la trajno tuj ekveturos kaj min postlasos.«

»Eble oni prokrastos pro vi la forveturon. La konduktoro frunte starados mancêorele, gîs kiam vi revenos el la urbo.«

Dum gepatroj kvereletis, Auli observadis virinegon, kiu simile al karnamasego kusâcîs surbenke kaj terure ronkadis, kun musâro cê la malfermegita busô.

»Panjo, vidu: la virino kaptadas per la busô la musôjn.«

Subite la mano de la virino ekkaptis la jaketon de Auli, la busô eksmâcis: »Njam, njam.« Auli ekkriegis:

»Panjo-o, la sorcîstino min formangôs.«

»Certe la sorcîstino formangôs vin. Cû vi refoje diros, ke la virino kaptadas per la busô la musôjn?«

Auli rifugîs sub la flugilo de la patrino kaj time observadis de tie la kruelan virinon, kiu, krom musôj, ecĉ lin ne rifuzus uzi por tagmangô.

»Panjo, la virino ĵa ne formangôs min, cû ne?«

»Nepre mi formangôs; mi ne indulgos alie, nur se vi min edzinigos.«

»Panjo, ni foriru de tie cî« ekpetegis Auli kaj tiris kun si la patrinon al alia flanko, mem akre atentante la virinon, kiu postkriis: »kapti, kapti, kapti.«

En iu stacio ascendis la baptopatrino (cû alie la patro estus veturinta pertrajne) kaj forigis cîujn maloportunajôjn.

Tute aliaj farigîs la homoj: trovigîs loko por sidi, tablo por mangî, busô por paroli.

Ankaŭ la humoro de Auli plibonigîs. Li forgesis baldaŭ la fremdan malican urbon kaj klinikon, de kie li venis, kaj pensis nur pri tio, kiel li alvenos hejmen. La hejmon li atingis baldaŭ kaj tie ni lin lasos—al favoro de cîuj penatoj.

II.

Auli revenis el la urbo, kie al li estis farita apendiceltrancô.

Kiam malpliigis la gôjo pro hejmenreveno, kiam la festotaga soleneco sângigis en labortagan ordinarecon, Aulin komencis maltrankviligi ia interna malbonsento: li plu ne estis la antaŭa, li ne estis homo en la *plena senco* de la vorto, al li mankis io, io cê li estis ne *laŭantaŭe* sendifekta. Sekrete li malkovris la cikatron kaj observadis. Jen ĝi estis—kvazaŭ sanganta svelaĵo cê la ingveno; la morto estis lin ekŝrapinta per sia falcilo kaj neniuj povis forigi la spuron. Auli rigardis sin—laŭ diroj, aŭditaj de aliuloj—homo difektita, kaj insiste li petegis en sia dumvespera pregô: »Patro Cîela, forigu la cikatron, faru mian haŭton ree pura,« sed kun cîama trompigô li devis konstati, ke la pregô ne havis la deziritan efikon: la cikatro persistis sensângê sur sia loko; kiel sangsucinta serpento ĝi sveladis kaj jukadis kvazaŭ dum haŭtdekvamado.

»Panjo, cû ĝi cîam restos tia,« demandis Auli jam cent kaj unuan fojon kaj cîam kun la timetema espero, ke eble si diros: ne; sed cîam la patrino respondis same: evidente ĝi restos.

»Diru, ke ne restos,« petis Auli kelkafoje.

»Kial mi diru?«

»Eble tiam ĝi ne restos.«

»Malsagûleto, cû tio helpas.«

Sed Auli estis konvinkiginta, ke se la patrino dirus laŭ lia deziro, nepre farigûs tiel. Aŭ, se ŝi alblovus aŭ alkracûs, eble dirus sian »keermus-kaarmus«, aŭ ion alian. Sed la patrino ne volas. Auli ne scias kial. Malbona ŝi ne estas, alie ŝi ne estus fleginta Aulin, ankaŭ klopodojn ŝi ne evitadas, kial ŝi do rifuzas?

»Panjo, kial vi ne volas?« – »Kion, karuleto?« – »Ke la cikatro forigû.« – »Mi ja volas, kial mi ne volus.« – »Do diru aŭ faru ion.« – »Kion mi devas fari?« – »Kiel vi forigas doloron aŭ tiel.« – »Sed tio ja ne ...«

Kaj la patrino klarigas, ke ŝiaj scioj ne ciam sufiĉas. Jen ekzemple la malsano, pro kiu ili devis veturi en la urbon. Auli aŭskultas kaj lin ekregas timo: do ekzistas malfacilaĵoj, kiuj superas eĉ la kapablojn de panjo.

»Sed ankaŭ vi veturis en la urbon,« li diras post longeta meditado.

»Vere mi veturis.« – »Por flegadi min, ĉu ne?« – »Certe por flegadi vin.« – »Kaj vi resanigis min.« – »Ne mi sola ...«

»Sed tamen vi pleje el ĉiuj aliaj, mi scias,« finas Auli kun plena certeco pri la scioj kaj povoj de panjo, kiuj superas tiujn de ĉiuj aliaj, ĉar ŝi estas ja panjo. Se jam panjo nenion povas fari, la afero estas tute senespera kaj ne valoras pri ĝi pli longe meditati.

»Do ĝi estu,« ekgemetis Auli.

»Kio?« – »La cikatro.« – »Eble ĝi poste malaperos.«

»Do malaperos,« li ehâdas ĝojkrie. – »Povas esti.«

Tiu »povas esti« de la patrino valoras kelkajn »estas« de aliaj. Panjo kredas, ke la cikatro malaperos. Ni gôju! Auli ekkuras per la tuta forto de siaj piedoj (ne atentante ec la malpermeson pri kurado) en la pasatejon al Häilu.

»Häilu, Häilu«, li ektrumpetas tiel forte, ke la fratinino saltlevigâs pro ektimo.

»Fi, fi, fi, kial vi kriacâs, korvido!«

»Mi scias, la cikatro malaperos, panjo mem diris.«

»Do la cikatro malaperos,« rikanas de post arbusto Tilma de Petsu.

»Certe la cikatro malaperos. Mi demandis de panjo, cû malaperos, kaj panjo diris, ke povas esti.«

»Do povas esti. Sed povas ankaŭ ne esti? Cû ne povas? Cû?«

»Ne povas.« – »Kial?« – »Se panjo mem diris.«

Tion Tilma certe komprenas. Sî ec ñe disputus, sed en sî logâdas tia tentema diableto, kiu sîn igas. Tilma havus multe por diri rilate al tiu cî »povas esti«, sed en tiu momento sîaj interesoj direktigâs aliloken.

»Kie trovigâs la cikatro,« sî demandas Aulin.

»Tie cî,« montras Auli la lokon sur la vestaro.

»Montru pli precize, nudigu la lokon.«

»Ne montru,« malpermesas Häilu.

»Kio *al vi* farigîs, ke vi kriacâs,« koleretas Tilma.

»Kial li gîn montru.«

»Cû vi jâluzas? Rigardu ankaŭ vi, se placâs, mi ne malpermesos.«

»Cû vi ne hontas, granda knabino, kion vi volas tie vidi!«

»Tion, kion vi ne havas por montri.«

»Bridu iom vian langon!«

»Certe tian cikatron vi ne havas.«

Câr la interrilitoj tre akriĝis, Tilma ne povas kontentigi sian scivolemon, kompreneble por sia plej granda malplezuro. Por vengi, malproksimiginte si ekkantas parte de aliaj aŭditan, parte memfaritan mokokanton pri Häilu (memfaritaj estis ĉefe la sângoj de propraj nomoj):

»Fama Häilu de Marĉando, iras ĉirkaŭ vi marĉando ktp.«

Kvankam la kanto estis pri iu Mardu Maali, por Tilma tio ne multe gravis: ĝi estu, Häilu tamen pro ĝi koleris. Kaj si koleris.

»Kial vi venis tien ĉi,« si ekriprocis Aulin.

Auli eĉ la buson malfermis pro miro: ĉu li jam ne diris, ke ... ke ...

»Sed tio estus direbla ankaŭ poste.«

»Kiam poste?« – »Kiam mi hejmenvenos.«

Nekomprenebla iĝis subite la mondo por Auli: li ĉiam estis la homo de momento, kiu estis okupata per ununura ideo kaj ĝin li devis tuj malkaŝi al iu, sed nun Häilu diras, ke ... Ĉu eblas tiel ĉirkaŭvagadi kun sia ideo kaj atendadi?

»Ĉu vi povas tiel?« – »Kiel?« – »Ke vi ne tuj ekparolas.« – »Pri kio?« – »Se vi ion scias aŭ meditas en vi mem.« – »Mi povas, kial ne.« – »Sed mi ne povas.«

Auli rigardis Häilun kun respekto: jen kia si estas, preskaŭ kiel panjo, multe pli sagâ ol Auli.

»Ekiru nun hejmen;« ordonas Häilu. – »Mi ne volus.« – »Se vi ne iros, vi malvarmumos kaj ree malsanigôs.« – »Mi ne malsanigôs.« – »Iru, iru!«

Obee ekiris Auli, malrapidege, kvazaŭ hundo, kiun oni irigas al pastejo. Baldaŭ kasîs la arbustoj Häilun kaj tiam plirapidigîs la pasâdo de Auli.

»Kien vi tiel rapidadas?«

Aj, estis Tilma, kiu subite aperis de post arbustaro.

»Mi—hejmen ...,« balbutadis Auli.

»Hejmeniro ne urgâs. Hejmo ne estas rano, kiu forsaltas. Cû al vi ne placâs en arbaro?«

»Häilu ordonis, ke mi iru hejmen.«

»Kion sî komprenas. Venu al mi, mi vin ne pelos hejmen.«

»Sed Häilu, sed patrino ...,« hezitas Auli.

»Häilu, patrino! Kia viro vi estas, se vi timas virinojn!«

»Ili ne estas virinoj.« – »Kiuj do ili estas, cû viroj?«

Por viroj Auli ilin ne konsideris. »Sed la patro,« Auli penis kapti dronante la lastan pajleron.

»Vi ne pasigos cî tie jaron. Poste vi iros. Vi diros, ke vi lacigîs kaj sidante iom ripozis.«

Kaj jam la tentantino kaptis la manon de sia viktimo kaj trenis lin en sian kasêjon.

Gî estis kabanacô, plektita el brancôj (heredaĵo de l' frato), kun kusêjo el muskoj kaj herboj, kun fajrujo el granito, ec kun tablo kaj benko, fiksitaj al palisetoj kojnitaj en la planko. Plena luksaĵo siaspeca, de Auli pli frue ne vidita kaj entuziasmiga. Kvankam Auli estas granda amiko de Petsu-knabo, tamen cî lasta ne-

niam montris al li tiom da fido, ke li estus montrinta al la amiko sian bienon. Sed Tilma, jen, kiel bona ŝi estas: nenion kasâs de Auli. Tian konfidon Auli kapblas laŭvalore taksi.

»Montru nun al mi la cikatron!«

Auli hezitas: sâjnas hontige nudigi sin en cêesto de fremda knabino.

»Kia knabo vi estas, ke vi timas.«

Ec tia ofendo de vira indeco ne povas venki la hontemon de Auli.

Tilma ne paciencis por plu atendi. Rapide ŝi nudigas la koncernan lokon kaj ekridetas:

»Oj, oj, kiom oni trancîs. Gîja devis esti dolorega.«

»Suficâs. Nun vi vidis,« maltrankviligâs Auli kaj penas sin rekovri.

»He—vi ja ne malvarmumos. Mi povas stari nude, kiom oni nur volas,« ŝi diras kaj observas plu brilkule kaj brulvange. »Ho, vi mizerulo, kiel ili vin trancîs, kiel ili vin ja trancîs.«

»Aj, ne ...« — »Nu-nu-nu, kio estas al vi?« — »Lasu min!« — »Do cêsu! Cû oni aŭdis, ke knabo kriadas kaplite de knabino; oftege male okazas.«

La malfelicâ Hâilu ec songê ne povis antaŭvidi, kia surprizo ŝin hejme atendos.

»Kie estas la infano,« koleris la patrino kaj sâjnis preta kapti Hâilun cê harligo.

»Bonan vesperon, cû mi devas scii, kie li estas,« ekprotestis Hâilu.

»Li ja iris al vi.« — »Mi lin ne vidis.« — »Ne mensogu!« — »Do mi mensogas, se oni al mi ne kre-

das.« – »Vi-gardu vin ...« – Fine panjo tamen iom plikvietigis. »Nu, kie li tiam ...«,« sî parolis en si mem. – »Eble li iris al Tilma de Petsu.« – »Kia diablo portis lin tien?«

Häilu certe sciis la kaŭzon, sed ne kuragis diri: eble panjo laŭ la dirajô ricevos tiel klaran imagon pri cîo okazinta sur la pasfejo, kiel Cuvier laŭ la ostopeco pri antaŭdiluva estaĵo, kaj tiam la kara Häilu respondecu: kie sî estis, ke sî permesis forkonduki la infanon. Sî devis esti tre singardema kaj diplomatia.

»Mi iros lin serci,« sî proponis.

Panjo prefere mem irus, sed mankas la tempo: la mastrumado urgas. »Iru do,« sî diris, »mi baldaŭ vin sekvos.«

Häilu insistege pregadis, ke sî trovu Aulin, antaŭ ol venos la patrino. Kaj jen, sî havis bonsâncon: sî renkontis inter la plej proksimaj arbustoj Aulin, kiu sânceligadis simile al marmalsanulo sur ferdeko.

»Ne, mi ne volas,« li petis Häilun, kiu volis lin albrakumi por portadi.

»Kial,« sî konsternigis. – »Mi volas mem iri.« – »Vi ja ne povas.« – »Suficê bone mi povas,« asertis la etulo kuragê. – »Eble panjo min insultos.« – »Tie, proksime al la domo, vi min portos.«

Dum kelke da tempo ambaŭ silentis.

»Ne diru al panjo,« aŭdigis samtempe.

La koro de Häilu malpezigis: »Mi klarigos cîon laŭ la plej bona maniero.«

Sî diris hejme, ke Auli volis iri al sî, sed devojigis kaj la tutan tempon cîrkaŭvagadis en la arbaro.

»Cû vi ne povis kriadi, malsagûleto,« riprocêtis la patrino.

»Ne venis al mi en la kapon,« diris Auli kaj miris mem, kiel facile estas mensogi.

»Nu, ne malsanigû refoje!« – »Mi ne malsanigôs.«

Tio estis facile dirita, sed ne tiel facile farita. Ne unu tagon Auli devis kusâdi en la lito kaj ree meditadi, kial la Patro Cîela sendis al li novajn suferojn aldone al la malnovaj, malgraŭ, ke li petis cêsigi la suferadon.

Kiam li denove povis ellitigî kaj iris eksteren por sin distri, li renkontis Petsu-knabon, kiu venis por viziti la gepatrojn.

»Bonan tagon, bofrateto,« li salutis.

»Kia bofrateto?«

»Sendube bofrateto, la afero estas neevitebla. Tilma mem al mi konfesis kaj ankaŭ nia maljunulo scias.«

»Sed mi nenion scias.«

»Jen, kiel, vi volas malkonfesi. Ne helpas. Mi jam verseton tiurilate faris:

»Ho vi Auli el Marêrando,
de nia Tilma la trompanto ktp.«

Sed tion mi ne diras sincere. Bravulo vi estas! Nur Tilman vi devos edzinigi.« – »Mi sîn ne volas.« – »Jen kiel. Kial do ne?« – »Nigrulino sî estas, simile al ...« – »Kia gravaĵo, ke nigrulino. Kiel diris la mortinta Kustas el Körveserva? Kvankam la blankulino estas bela kiel angêlo, tamen la nigrulino, diablino, al mi pli placâs.« – »Li diru, sed mi sîn ne toleras.« – »Tiel, vi ne toleras,« malfermegis Petsu-knabo la okulojn.

»Nu, do venos polico, jugêjo.« – »Kia gĩ estas?« – »Tiaspeca gĩ estas, ke kiam vi eniros, vi pro timo plenigos viajn pantalonojn kaj kiam vi eliros—se oni vin entute permesos eliri tiam ...«

Petsu-knabo rompis la frazon, jêtis sfoneton al birdo, turnigante sur unu piedo.

»Kio estos tiam,« demandis Auli strecatente.

»Tiam vi malbonodoros la tutan vivon.«

»Tiam mi tien ne iros.« – »Do vi edzinigos Tilman.« – »Ec ênpense mi ne havas.« – »Tiam venos kaj forkondukos vin la regâ gëndarmo en rugâj pantalonoj kaj kun ora sabro.« – »Kien?« – »En malliberejon. Mi diras al vi, knabo, tie la vivo ne konsistas el mielo-lekado. Mi sciigus al vi cion pli detale, sed maljunulinacô hejme ekgrumblos, se mi revenos tro malfrue. Konsideru la aferon! Mi ec êne parolus, nur câr mi estas via bona amiko ...«

»Sed mi opiniis, ke vi klopodadas por Tilma.«

»Kiom gravas por mi Tilma. Sîakaŭze mi ec ôrelelon ne movetus. Nur viakaŭze mi ekparolis.«

»Sed kiamaniere mi sîn edzinigu,« demandis timigite Auli.

Petsu-knabo premis fingron al la nazo, sôvis polleksungon inter la dentojn, sâjnigis sin pensanta.

»Hjes, mi ne bone konas la aferon, neniam mi gîs nun edzigîs. Demandu Tilman mem, verdire la afero sîn pleje koncernas.«

Tiel dirinte li foriris kaj lasis Aulin en pensoj zorgoplenaj, kies rezulto estis vizito de Auli al Tilma.

»Aŭdu,« li ekparolis hezite. – »Mi aŭdas.« – »Li-
via knabo—diris ...« – »Ne mirige, ke li diris. Kiam li
ne diras.« – »Tion, ke ...,« Auli eksercis la vortojn. –
»Kian tion?« – »Ke ...« La vorto konvena ne troviĝis.
Ankaŭ Tilma neniel penis al li helpi.

»Do mi devas vin edzinigi,« rekte elpaŝis Auli.

Tilma malfermegis la okulojn.

Kaj nun rakontis Auli la tutan historion kun cŭj
jugâdoj kaj malliberigoj.

»Ah, jes, tute vere,« vervege asertis nun ankaŭ Til-
ma. »Ne alie, vi min delogis kaj devas ankaŭ
edzinigi.« – »Se mi devas, mi edzinigos,« konsentis
Auli. – »Sed la afero havas hokon. Ni devas havi pose-
daĵon por vivi.« – »Posedaĵon. Cŭ vi ne havas?« –
»Ankaŭ vi devas havi.« – »Mi ne havas. Kie mi estus
ĝin ricevinta?« – »Nu, vi do devos havigi.«

Kaj nun sekvis instrukcioj, *kiel*. Forpreni el la hej-
mo cŭon pli malpli bonan kaj alporti al sŭ, Tilma, por
la estonta kunvivo. Tilma tiel bone scipovis arangi la
aferon, ke Auli farigis sŭa obeema, senvola sklavo.
Kvankam komence estis malagrabla ŝteladi; ma-
lagrabla cŭesti, kiam hejme oni sercâdis ion perditan,
aŭ cŭe kunhelpi cŭe senutila sercâdo kaj aŭskulti la in-
sultadon de la aliaj, tamen cŭo cŭi ne povis efiki tiom,
ke Auli povus forlasi la malvirton, kiu cŭam pli kaj pli
enradikigis en la animo. Ne helpis la donitaj al si
mem cŭufojaj promesoj: »Ĝi estis *lastfoje*, plu mi ne
faros tiel,« cŭar Tilma turnis la aferon tiel lerte, ke Auli
ne laŭ sŭa ordono, sed ec ŝpite cŭujn sŭajn malperme-
sojn ŝteladis elhejme kaj portis al sŭ la ŝtelajojn.

»Kion vi alportos,« demandis Tilma de malproksimete. – »Nenion mi povis ricevi.« – »Bravulo. Mi eĉ ne volas, ke vi alportu ion. Kaj kion vi, almozulacôj, havas por alporti.« – »Sed mi ja alportis.« – »Kiajn valorajôjn. Cê ni oni tiajôjn eĉ ĉe ne levas de la tero.« – »Vidu, la brilanta globeto, ĝi ja estis ajô.« – »Ĝi ja estis? Cû estis, diru!« – Tilma ne konsideris la demandon respondinda.

»Kaj, vidu, tiu teujo kaj sukerujo kaj, vidu, tiu malnova poŝhorlogô de pacĵo kaj, vidu ...«

»Kaj vidu, kaj vidu, kaj vidu. Nenion mi vidas. Kion vi vidigas, se vi havas nenion por vidigi.«

»Cîujn mi alportis al vi. La teujo apartenis al Häilu, mi alportis ĝin kun la tuta enhavo. Kiel Häilu sercâdis kaj ploris.«

»Estis plorindaĵô. Mi ĝin tute ne volis.«

»Do redonu, mi ĝin reportos.«

»Mi plu ne memoras, kien mi jêtis la forĵetindaĵojn. Mi ja ne povis scii, ke iuj ilin tiel sâtas.«

»Nun mi alportos ajôjn pli bonajn.«

»Ektrovigis portanto de pliaj bonajôj. Demandu prefere, cû vi havas ion pli bonan.«

»Ni havas.« Auli faris gravan mienon.

»Nekredeble,« sâjnigis Tilma dubon.

»Kredu ja. Kredu, se mi diras.«

»Mi ne kredas antaŭ ol mi vidos.«

»Tuj mi iros, alportos.«

»Iru, se vi volas, sed alporti vi ne devas.«

»Tuj mi revenos.« – »Ne venu! Entute ne venu plu!« – »Permesu do!« – »Mi ne permesas.«

Post longa insistado, Tilma permesis.

Auli kun vervego ekkuris hejmen, por plenumi sian decidon, sed hodiaŭ ĝi ŝajnis ne tute facila: ĉiuj kvazaŭ interkonsentis malhelpi Aulin en la realigo de sia intenco, ĉiam iu kroma trovigâdis en la câmbro. Jen la patrino, kombanta sian jukantan kapon, jen la avino, reveninta hejmen kaj sciiganta siajn eksterhejmaĵojn, jen la patro aŭ Hâilu enirantaj tute senatende pro nesciataj kialoj. Kvazaŭ gardostarantoj ili alternis laŭvice, tiel ke Auli preskaŭ malesperis: kiel ili ne komprenas kaj ne lasas lin por unu momento sola! Tiel ja neniam oni povos ion forporti de tie ĉi. Fine alvenis delonge atendita momento. Auli kunserĉis la necesajn objektojn kaj kasis ilin cêbruste. Ĝuste li volis eliri, kiam li rekte sur la sojlo renkontis la patron.

»Kien vi ree kuradas, se vi hejme ne restadas,« koletis la patro kaj reirigis Aulin en la câmbron.

Tuj la patro ekserĉis ege grumblante.

»Mi ne komprenas, kien la aĵoj perdigâs.«

»Kio al vi mankas,« demandis la patrino.

»Nun perdigiĝis mia porcelankapa pipo. Bubo, meleagro, ĉu vi ne vidis?«

»Kiel li ĝin povis vidi. Sercû ja, kie vi mem ĝin metis.«

»Mirindaĵo,« murmuris la patro, prenis anstataŭe alian pipon kaj eliris kracante.

Auli ne sentis sin tre agrable dum la lasta sceno: la serĉita aĵo trovigis cê lia brusto kaj ĝia porcelankapo, tusante la nudan korpon, estigis senton abomenan.

Krom tio, la timo—la patro povas cîumomente rimarki, ke pri la cêbrusto de Auli ne cîo estas en ordo—kaj la bedaŭro, ke gûste li, Auli kaŭzis la câgrenon de patro, tre malplialtigis la humoron. Sâtis ja la patro treege la pipon, kiu estis donaco de lia frato—la onklo de Auli—, kara memorajô, câr la donacinto mem jam mortis. Aulin interesis la pipo kiel objekto bela, câr sur gîa blanka kapo estis pentritaj rugaj floroj kaj tre diverskoloraj ekzotikaj birdoj. Tiaaspekta ajô versaj—ne placôs ankaŭ al Tilma kaj eble gî estas iel necesa ankaŭ por la kunvivado estonta.

Kiam la patro eliris, ankaŭ Auli volis forkuri por viziti Tilman.

»Kion vi kasâs cêbruste,« demandis la avino.

»N—nenion.« — »Montru al mi.« — »Estas la câpo, nu,« mensogis Auli, kaj evitante la avinon, kiu videble havis la intencon palpi lian cêbruston, li eliris tra la pordo kaj—jam estis malaperinta.

»Kie vi estis tiel longe,« koleretis Tilma. — »Ne eblis pli frue.« — »Bone, bone, montru viajn trezorojn!«

Cîfoje Tilma estis plene kontentigita, sed Auli ne sentis sin tre oportune: lia konscienco ege lin ri—procâdis pro la faritaj malbonajôj.

Neniu el ambaŭ infanoj rimarkis, ke tre proksime al ili troviĝis iu, kiu fervore observis, atente aŭskultis kaj cîzis profunde en sian memoron cîon viditan kaj aŭditan.

La boonklino de Altpere neniam venis kun bonaj informoj. La plejan malbonon antaŭsignis tio, kiam sí venis en la plej bona humoro: tiam sí certe havis en

rezervo ion precipe kruelan, per kio ŝi povis trafi la alian rekte en la centron de la koro. Ŝi ne tuj eksplo- digis sian bombon: alrulis ĝin malrapide simile al tio, kiel lerta piedpilk ludanto proksimigas la pilkon al la pozicio de la kontraŭa partio—malrapide kaj singlar- de, nerekte kaj ne senpere, ĝis kiam li atingas la dis- tancon konvenan, de kie estas piedbatebla golo sen- disputa kaj certa, neevitebla kaj nekontraŭstarebla.

La patrino eksentis doloran premon ĉe la koro, kiam ŝi vidis la boonklinon venantan tre miel dolcâ, kun brilanta ridego sur la grasmalseka brikerugâ vi- zagô. Certe kunhavis la gastino ion ekstreme malbo- nan, kio estis kasita en la plej sekreta angulo de ŝia novaĵsako. Se oni almenaŭ povus diveni, de kia flan- ko ŝi ekbatos, sed ne tiel facile ŝi elludos sian atuton: komence ŝi disvolvas vian tutan animon, poste revol- vas en bulon, oleas, kaj kiam vi malpleje atendas, tra- pikas per stango kaj ekbruligas.

»Bonan tagon, Marcâranda parencino,« kriis la boonklino de Altpere jam de malproksimete, »kiel vi fartas, jam delonge mi vin ne vidis.«

»Certe delonge,« konsentis la patrino.

»He, fieracûlino, vi min ne vizitas, cîam *mi* devas veni al vi, kvankam mankas al mi tempo.«

»Ankaŭ mi ne havas multe da ĝi.«

»Ne tiajn zorgojn vi havas, kiajn mi. Ĉe vi cîo, cîo plie prosperas. Mi ne komprenas, kiel vi tion scipovas arangi.«

Nun la patrino estis certa, ke Altpere venis kun ia Hiobsciigo, sed la diroj havis sencon tiom ĝeneralan,

ke laŭ ĝi oni ne povis diveni la karakteron de la sciigo. Post kiam ili iomtempe cîrkaŭvagadis, tion-alian inspektis, bagatelaĵojn parolis, la patrino invitis la gastinon en la câmbron.

»Kion mi tie? Pli bone estas kusî sur la herbaĵo, varmigi la orelojn kaj babiladi. Auli-knabo, cû vi ne venas saluti la boonklinon? Jen kiel, ec rëkoni min li ne volas! Nu, kiel vi fartas? Nia Lullu jam delonge atendas vian viziton: ankaŭ nun sî diris, ke mi demandu, kiam vi venos.«

Auli sentis sin kvazaŭ sur karboj ardantaj. Prefere li estus sîtele fugînta sed la boonklino malhelpis la intencon.

»Venu cî tien, fileto, mi frakasos sur via verto kelkajn pedikovojn.«

Sî tiris Aulin al si, metis lian kapon en sian sinon kaj ekcâsis en la hararo. Panjo kaŭris apude kaj prenadis el la silikvoj la fresâjn pizograĵojn por poste kuir al tagmangô.

»Lullu certe atendas vian viziton,« ripetis Altpere simile, kiel se bona vinkonanto ĝuadas la guston de vino per sia lango en la busô. »Espereble ankaŭ por sî vi alportis el la urbo belegan donacon, ec pli belan ol por Tilma de Petsu.«

»Kio!« saltlevigîs la patrino; la argila ujo frakasigîs, pizograĵoj disruligîs sur la herbaĵo. »Donaco por Tilma de Petsu. Kian putrabortaĵon vi eligas.«

»Oj, oj, parencino, kial vi tiel koleras. Se mi tion scius, nenion mi estus dirinta.«

»Kie li, ranacô, havigis la donacon kaj precipe por Tilma de Petsu.«

»Nu, mi opiniis, ke vi farigis milionuloj kaj nun fordonacas cîujn malnovajn ajacôjn, por vi superfluajn.«

»Nur parolacû!«

»Vere kaj sincere mi diras. Mi opiniis, ke se vi ja fordonacas, do prefere al viaj parencoj, kial vi devas doni cîon nepre al Petsu-oj; ankaŭ inter la propra paren caro trovigâs multe da mizeruloj.«

»Aŭdu, kion tia parolo signifas?«

»Kion alian gî signifus, kiam Petsu-maljunulo ja havas en la posô la horlogôn de via patro, en la busô lian pipon, la maljunulino portas vian flavan kaptukon kaj strian antaŭtukon. Tilma—sî havas ajôjn septcent, mi ne havis tempon por pli detale inspekti, mi kuris—kuretis, trot-trot, cî tien, ke eble ankaŭ mi ricevos ion, antaŭ ol cîo estas fordonacita.«

»Kiel ili povis ricevi,« ekdiskutis panjo senkonsile.

»Cû *mi* scias,« estis la venenoza respondo de Alt-pere, »kion mi, malsagûlino, povas scii. Mem vi ja estas superflue sagâ, viaj infanoj des pli. Kunmetu la kapojn, eble elsercîgôs la vero.«

Sî diris, levigis, ekiris, svingante saluton per la jupovosto.

»Auli!«

La genuoj de Auli ekstremis, sâjnis rompigi pro malforto.

»He! Kial vi faris tion!«

Auli eksentis en la gorgô sufokan premon. Li atendis: nun okazos io terura, sed nenio okazis. Panjo turnigis kaj iris en la câmbron. Auli faris kelkajn pasojn direkte al la pastejo, sed haltigis sin: kial tien? Kaj kien entute? Senhelpe, malkuragiginte pro la trafinta lin katastrofo, li sin trenis antaŭen sencele, sendezire, kun sola sia kunulo—la malespero. Kaj ree, kvazaŭ tirite de ia mistera forto, la piedoj portis lin al la picebrancâ kabanacô en la arbustaro sur la pastejo de Petsu. Li eniris, kusigis al la muska kusêjo, fermis la okulojn kaj deziris forgesi pri cîuj kaj pri cîo.

Subite ekfrapis lian konscion largâ lumstrio, kvazaŭ oni malfermus pordon el helega câmbro en malhuman nokton. Tio estis *tio cî*. La songô dum la nokto de fulmotondro. La fulmo jûs frapis en la domon kaj trafis lin. Cû ne efikis la sciigo de boonklino de Altpe-re simile al fulmoŭfrapo kaj cû ne kusis li, Auli, tie cî surtere? Kaj la Patro Cîela sciis jam tiam, sed faris nenion por forigi la katastrofon. Aŭ eble li faris, sed Auli ne suŭicê kontraŭstaris al la malbono? Sed kion povas iu simila al Auli kontraŭ fulmo aŭ tondro, kion li povas fari al ili?

Tagbruo zumadis ekstere. Mil oraj radioj, bluaj cîelstrioj kaj brilaj makuloj penetris tra la brancôj en la kabanacôn. Cîrkaŭpromenis malforta venteto, sunorunitaj polvoj fajreris kaj dancis, sonoj kaj odoroj vetkuris, sur la lango amaris la gusto de kumeno kaj dolcêtis tiu de kamomilo. Estu ja ec cîo finita, jêtita ec la lasta jêt kubeto, al tia sorcforto oni tamen ne povas kontraŭstari: gî trapenetras la tutan es-

tajôn, trasorbigas la homon de verto gîs plando. Unue fordegelas la stultiga malespero, poste pliklarigâs la penso, pliakrigâs la doloro, naskigâs bedaŭro kaj deziro, ke cîo cî tute ne estus okazinta; fine la espero, ke ne cîo estas perdita, trovigôs eble ia elirvojo. Iom post iom la suferoj plimildigâs, alvenas dormo, forgeso, ripozo—por kolekti novajn fortojn.

Aj, kiel bone estas! Estas printempo; da negô nur kelkaj makuletoj, juna sekalo verdas, cîelbluo floras en blankaj nubofloroj; malsupre en valetoj, sur frakseno gaje fajfadas sturnoj. Auli volas kuri eksteren por ilin aŭskulti, sed panjo ne permesas. Tamen, foje li povas kasîre transigî la sojlon.

»Panjo, Auli jam eliris,« sciigas Hâilu.

»Do li jam eliris. Rapide en la câmbron, kial vi tie frostetas!« — »Mi ne frostetas.« — »Tuj eniru!«

Auli venas. »Panjo, cû vi scias, kiel la sturnoj kantis.« Kaj *kiel* ili kantis. Tute en homa lingvo. Jen kiel!

»Venu-prenu, venu-prenu,« invitis la sturnopatrino la idojn por ilin mangîgi. — »Panmolajô, panmolajô,« sî diris disdonante la mangâjôn. — »Stulte-multe, stulte-multe,« sî riprocîs avidulojn.

»Ej, vi petolulo,« ridas panjo.

Auli opinias tiun bonhumore diritan »petolulo« ia laŭdego kaj gôjegas.

»Petolulo, mi estas petolulo,« li cikonidancas sur unu piedo. »Hâilu, mi estas petolulo, avino, mi estas petolulo.«

Sed neniŭ koleretas: Auli ja estas tiel eta, ke li eĉ ne scias, kion signifas petolulo. Ravege esti tiel eta, ke oni eĉ ne bezonas tion scii.

Kaj Auli gôjas kaj ĉirkaŭsaltadas, kiom li nur volas. Ripetadas sencêse: »Petolulo, mi estas petolulo.«

»Certe vi estas petolulo, maljuna Aulacô,« kolere-tas Häilu volvanta fadenon, »vidu, en fadenajôn vi vin volvis.«

»Forprenu la fadenon,« ordonas panjo.

Häilu forprenas, pasâdas kun fadenbulo ĉirkaŭ Auli, sed ĉiam pli kaj pli envolvas Aulin.

»Kion vi nun,« eklamentas Auli, »vi ja ĉirkaŭvolvas al mi ĉiam pli da fadeno.«

»Jes mi ĉirkaŭvolvas, vi—petolulo,« koleretas Häilu, »mi volas vin tute en fadenajôn, ke vi neniam plu povos eligi.«

Aj-aj, kion nun fari? Auli eksîras la fadenajôn, sed Häilu ĉirkaŭvolvas al li ĉiam pli kaj pli novajn ringojn.

»Panjo, rigardu, kion faras Häilu!«

»Jes, rigardu, kion faras Häilu! Kion sî do faras?! Kaj kie sî estas, via panjo?!«

Kaj vere: panjo ne cêestas. Ankaŭ Häilu estas ne Häilu, sed Tilma.

»Aŭdu, Tilma, ne ĉirkaŭvolu min per fadeno, mi ne plu povos eligi.

»Necesas al vi eligi,« murmuras Tilma kaj ĉirkaŭvolvas al li la korpon, la brakojn, la gambojn, fine lin tutan, ke li eĉ ĥareton ne povos moveti.

»Nun vi vidos, kion mi al vi faros,« sî minacas.

Aj, kia terura granda nigra araneo envolvis Aulin, kiel malgrandan musêton, en sian araneaĵon kaj volas lin ekmanĝi, sed jen—tie etendigâs fingroj blankaj, silke-molaj kaj sŝale-tenecaj. Ili kaptas la monstron, jêtas teren sub la piedojn, kie ĝi estas tretfrakasita. Nun disvolvas la fingroj la araneaĵon, fadenon post fadeno, kaj liberigas la kaptiton, kiu perdis jam cîan esperon.

Iom post iom, kvazaŭ tra nebulo, penetras la konscio. Ombroj vesperaj descendas, ventoblovoj kvietigâs, la okcidento estas plena de flavaj floroj kaj rozetaĵaj trembriloj. Auli ektimas la solecon, la malsato lin ekadmonas. Farigû kio ajn, tie cî resti li ne povas, li devas hejmeniri, ili traktu lin laŭplacê. Li ekiras, komence malrapide poste cîam pli rapide, ĝis fine li kuregas kun freneza hastego. Sed ĵu pli proksimigâs la domo, des pli malrapidigâs la hasto. Fine la piedoj malfortigâs, li haltas. Ne, li ne kuragâs: nun ili hejme scias cîon, kun kia vizagô li aperu sub krucfajro de kondamnantaĵ rigardoj, kiel li akceptu la vicbastonadon de severegaj vortoj. Ĝi doloras pli ol la ordinara insultado aŭ la plej forta vergado, kiu atakas, tordas, mordas, doloras, sed kiam ĝi cêsas, ree cîo estas bona: kaj la suno brilas kaj birdoj trilas, kaj la okulo ridas kaj koro subridas. Sed cîokaze tiaspeca rapida aerventolado ne estas ec ĵmagebla. Auli penas imagi al si la hejmon kun la hejmanoj. Tio, kion li supozas tie vidi, estas tiel malesperiga, ke Auli tuj sin turnas kaj ekiras kontraŭdirekte, nudpiede tra malvarma roso; kvankam timeteme, sed tamen iras. Jam vidigâs

la kabanacô tra krepusko. Tie-aŭskultu, cû oni ne parolas? Jes, sendube. Auli rekonas ec ĉa vocôjn: tiu de Tilma kaj de iu fremda, evidente de pastisto el Körveserva.

»Do vi forkuris elhejme?« – »Es,« respondas Tilma, versâjne frotante per fingro la palaton. – »Sed kial?« – »Kun sî ne eblas sêrci sêrcojn, sî ne similas al la homoj cûieaj. Panjo diris, ke ec ĉa intestojn sî travidas.«

»Pri kiu sî parolas,« demandis Auli en si mem.

»Sendube sî forprenos la aĵojn,« diskutas la pastisto el Körveserva. – »Sî prenu, se nur min oni ne kaptas.« – »Eble poste ankaŭ vin oni gēnos.« – »Ili nur provu! Cû Tilma de Petsu kulpigās pro tio, ke Auli de Marcĉando sĉeladas? Cĉam oni kriacĉs, ke Petsuoj sĉeladas, nun oni rigardu, kie nestadas la cēfsĉelistoj.«

Auli miras, ke gŭste Tilma povas paroli tiaĵojn.

»Sed kiel li–,« ekparolis Körveserva.

»... tia muknazulo, tion kapablis? Nu, cār nia knabo lin sêctrompis.«

Jen kiel! Do Petsu-knabo lin sêctrompis?

Do tiaj estis la aferoj.

»Kaj kie li mem nun troviĝas?« – »La Marcĉandanoj eble ankoraŭ sercās lin en la arbaro.« – »Dio scias, kion tiu frenezulo faris aŭ kien li iris. Eble li falis en sĉimejon.« – »Laŭ mi li falu ec ĉen dek sĉimejojn samtempe, min la afero ne koncernas. Prefere mortu tia acŭlo!«

Auli sufiĉe aŭdis. Nun rapide hejmen, antaŭ ol revenos la serĉantoj. Poste farigŭ kio ajn.

Hejme troviĝis nur Hailu. Sĭ akceptis la reveninton ne tre afable.

»Jen vi revenis, ĉifonisto! Ĉu ĉe Petsuoj ne sufiĉe bone vi fartis? Aŭ vi venis por ion ŝteli?!«

»Ne koleru, kara franjo!« – »Mi ne estas plu via franjo.« – »Kio vi estas do?« – »Mi estu kio ajn, nur ne fratino de ŝtelisto.« – »Pardonu, kara fr-« – »Ne diru plu la vorton! Mi ne volas, ke vi min tiel nomu.« – »Sed kiel alie?« – »Neniel. Por vi nomon mi ne havas.« – »Hailu!« – »Nu?« – »Aŭdu!« – »Mi aŭdas.« – »Se mi nun promesos, ke neniam, neniam plu mi faros ion malbonan, ĉu eĉ tiam vi ne -?« – »Ne.« – »Hailu.« – »Jen mi estas.« – »Ĉu vi sincere -?« – »Sincerege.« – »Mi ne povas tiel.« – »Mi bonege povas.«

Auli ekploris.

»Nu, nu, kio nun farigās?! Negō degelas, de tegmentrandoj gutadas.«

Auli eĉ plie plorigis.

»Silentu jam, ne artifiĉu!«

Iom post iom ekdegelis la glacio.

»Do bone, ĉifoje mi pardonas.«

»Jes?« En la demando aŭdigis gaja ekscito.

»Jes, sed bonege memoru, lastfoje tio estas, neniam plu mi pardonos poste.«

»Estu lastfoje. Neniam plu mi faros ion malbonan.«

Necesis revoki hejmen la aliajn, kiuj ankoraŭ ĉirkaŭvagadis en la arbaro serĉante Aulin. Auli kaj Hailu

eliris. La nokto estis malhela kaj la krepusko plena de roseroj kvazaŭ steloj, kaj de steloj kvazaŭ roseroj. Tre malfruiginta radio kusis brilante laŭlonge de la ĉielo kvazaŭ fajra glavo de kerubo. De tempo al tempo ekbriletis la grenfulmoj, pro tio la rozkolora nebulo paligis kaj la silike-griza surfaco de la lageto eligis fajre-rojn. Malfortaj ventoblovoj ŝfeliradis tra arbustoj, implikiginte en la densa foliaro.

Häilu ekhuis: »Uu!«

Uu-uu-uu-uu-uu-uu, ehâdis en arbaroj kaj boskoj; komence, en la pli proksimaj, pli laŭte, kaj pli klare poste, en ĉiam pli malproksimaj, ĉiam pli mal-laŭte kaj pli obtuze, ĝis fine la voko, ie en senlimo, eksilentis kaj mortis.

»Revenu!« vokis Häilu.

Venu-venu-venu-venu-venu-venu, admonis la ehô.

»Auli estas hejme.«

Hejme-hejme-hejme-hejme-hejme-hejme, moke ripetadis la arbaroj kaj boskoj.

Pasis kelka tempo, ĝis kiam aŭdigis respondo:

»Ni aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭ...das.«

Kaj post momento:

»Ni venos-venos-venos-venos-venos-ve...nos.«

Kontentigitaj per la respondo, la infanoj eniris la domon.

La pordanso klaketis. Auli timtremetis: jam ...

La alveninto, stariginte malantaŭ Auli kovris liajn okulojn per la manoj.

»Kiu?«

Auli primeditis. »Mi ne scias,« li diris.

»Kiu?«

»Nu, divenu,« instigis lin Häilu.

Auli tamen ne ekkonis, li palpadis la manojn, manikojn.

»Kiu?«

»Baptopatrino, vi,« li ekjubilis subite.

»Kiu do alia, vi, malbona knabo.«

Sî eksidis, prenis Aulin al la genuoj kaj ekspinciŝ lian nazeton: »Kiun vi amas?« – »Vin.« – »Kiun ankoraŭ?« – »Panjon.« – »Kiun ankoraŭ?« – »Pacĵon.« – »Ankoraŭ?« – »Häilun, avinon.« – »Ankoraŭ?« – »Neniun plu.« – »Diru, kiun ankoraŭ?« – »Kiel mi diru, se neniun plu ekzistas.« – »Diru!« – »Diru: nazon!« subdiris Häilu. – »Nazon.« – »Sed ne Tilman?« – »Plu ne.« – Nur nun liberigiŝ la malfelicâ nazo.

»Atentu, malbona knabo! Kiom mi por vi klopodadis: cîon forportitan al Petsuoj mi reportigis.« – »Cîon reen?« – »Kiom nur estis forportita.«

»Ho, baptopatrino!« Auli plu ne sciis, kion diri. Do pri sî Tilma de Petsu parolis. Se Auli divenus tion, li jam tiam ne estus plu zorginta. Jen kia felicâ fino al tiel malfelicâ tago, al la tuta malfelicâ afero. La baptopatrino nun arangû cîon, Auli ne bezonas stari vid-al-vide kun siaj rigoraj akuzantoj.

»Mi volas dormi,« li subite diris.

»Sed vi ja ne mangiŝ.«

»Ne, ne,« li asertis vervege, »mi ne volas mangi.«

Forigî kiel eble plej rapide, antaŭ ol la aliaj revenos. Forigî de la plej unua ekscititeco, de riprocôj, insultoj, admonoj, de demandoj kaj insistoj.

La baptopatrino sâjnis kompreni kaj kunsenti. La vireto baldaŭ trovigis sub la litkovrilo kaj similis tujan ekdormon. Sed tamen li maldormis, en cîu nervo febra ekscito, en cîu cêlo maltrankvila atendo: kiel cîo cî finigôs. Malgraŭ la cêsto de la baptopatrino li ne povis subpremi la timon, ke ili tamen ne lasos lin trankvila, sed lin demandesploros.

Tie—atentu—cû ne aŭdigas plilaŭtiganta parolbruo, cû ne tondretas alproksimiganta pasâdo: la patro eble kondukas hejmen ankaŭ cêvalon; kiu alia pasâdus ja tiel bruege?

La pordo malfermigis. »Kie li estas,« oni demandas trans la sojlo.

»St,« avertas la baptopatrino kaj eliras tirante kun si la demandinton. Auli pintigas la orelojn, sed aŭdigas nenio krom flustrado, kiu sâjnas ehâdi de cîe; de tempo al tempo aŭdigis duonlaŭte dirita vorto aŭ fragmento de frazo, ne sufiĉa por plena kompreno.

»Kiel vi eksciis pri la afero,« demandas iu laŭtvocê kvazaŭ forgesinte sian rolon.

El la duonvocê dirita respondo de l' baptopatrino aŭdigas klare: »Onklino de Maeltpere.«

Poste oni denove flustradas kaj duonvocê murmuradas. Malgraŭ cîuj penoj de Auli, li nenion plu povas kompreni. La vana atentostrecô lacigas, la langvoro pli kaj pli ekregas la etulon, gîs fine li ekdormas, laste pensinte: »Kiel beno, ke la onklino de Maeltpere sci-

igis al la baptopatrino! Kiel bone, ke la baptopatrino venis!«

La tagigô estis tia, kvazaŭ ia subakvigînta mondo-parto levigûs malrapide al la akvosurfaco. Kvazaŭ tra nemezureblaj akvotavoloj trasorbigîs komence malforta lumeto, en kiu cîuj objektoj sâjnis malklaraj, strangaj, groteskaj. Ruinigitaj estis la formoj kaj koloroj, nur strecînte, vipinte la memorkapablon oni povis ilin diveni. Iom post iom pliserenigîs, la konturoj farigîs pli fiksliniaj, la koloroj pli naturaj, aperis detaloj, nuancoj. Gî estis transiro, de infanaj desegnadekzercoj al vera arto. Cîam pli heligâs, pli lumigîs, pli serenigîs, cîam pli laŭte kaj kompreneble aŭdigîs la vocôj kaj sonoj, gîs fine eligîs el akvo la okuloj kaj oreloj kaj vi trovis, ke vi alvenis en grandan gôjplenan festotagon.

»Auli, cû vi ne vekigâs?«

Ha, estis la baptopatrino. Sed Auli ne volis ellitigî. Kvazaŭ li ree estus malsana. Jam la duan fojon cî-somere. Kaj kiom komunan sâjnis havi ambaŭ okazoj. Ambaŭfoje oni lin allogis, trompis kaj ambaŭfoje kaŭzis la malfelicôn knabinoj. Unuafoje lia propra fratino, aliafoje Tilma de Petsu, fiulino, kiun pli frue li entute ne toleris. Unuafoje oni lin resanigis en la urbo, sed nun—? Al Auli sâjnis, kvazaŭ li nun bezonus pli zorgeman kuracadon; kvankam li sentis nenie doloron, tamen li supozis la malsanon tiom malica, ke sen doloro gî lin ekregis, lian tutan korpon uzurpis. Li sciis, ke li ankaŭ estontece ne povos kontraŭstari, se Tilma igos lin fari ec ĉpli malbonan ol gîs nun.

»Baptopatrino!« – »Jes.« – »Mi ne povos, se Tilma ...«

»Vi nun venos al mi. Tilma ne povos tien–« – »Aj, kiel bone! Sed–« – »Nu, kio estas?« – »Sed kie restos Häilu? kaj panjo? kaj pacĵo? kaj avino?« – »Vi ofte ilin gastados. Ne en la fino de la mondo ni logâs.«

Sed cîo cî malmulte konsolis. Ree foriri el la hejmo, disigî de parencoj, konato, amato ...

»Mi ne povas.« – »Estas ja malfacile. Konsideru!«

Auli ellitigîs, sin vestis, sed la tutan tempon li konsideradis. Jes, sed kio farigûs sen baptopatrino? kaj kio okazos, kiam sî ree foriros? Estis malfacilege decidi. Rememorigîs cîuj mizeroj de la lasta tempo. Se Auli restos tie cî, certe ili ne cêsos: Tilma sendube lin iel delogos.

»Nu kiel estas la afero,« demandis la patro, kiam oni sidis cê matenmangô. – »Mi ne scias certe,« diris la baptopatrino, »Auli versâjne ne volas.« – »Do li ne volas.« La patro sâjnis ekscitita. »Kion li, porkido, volas. Iu alia kius la manon, sed li ne volas.« – »Kion vi nun–?!« – Panjo cêsis ec î mangî. »Kvazaŭ lupo por sia propra infano.« – »Tia infano! Prefere li ne ekzis-tu plu!«

Auli paligîs kaj ekskuigîs. La mangôpeco haltis en la gorgô. Tiam li ekstaris, iris al la baptopatrino, cîr-kaŭprenis sîan kolon kaj flustris en la oreilon: »Baptopatrino, mi konsentas.«

Cîuj penege glutadis, kvazaŭ iu estis cîrkaŭirinta la tablon kaj ilin laŭvice premsufokanta.

Post la mangâdo Auli inspektis en sia hejmo ĉiujn lokojn, kvazaŭ li volus ilin enigi en siajn okulojn, en sian koron. Jen ĝi estas, la malnova griza domo el nerabotitaj traboj, kun muskokovrita tegmento, sur kies egô ekkreskis atriploj. La gazono plena de kamomiloj, plantagoj, akileoj, ĉe barilbrando urtikoj, post la grenejo grandfoliaj lapoj. Kiel dekorarboj la sorpujoj, kelkaj berarbustoj; inter betoj–karotoj, brasikoj–napoj la heliantoj, dalioj, sur terpombedoj la multkoloraj papavoj kun aroj da blankaj papilioj kaj zumantaj vespoj–abeloj. Meze de la korto la puto kun kadraĵo, stango kaj sitelo; apude plenaj de akvo trogo kaj tino. Dekan fojon demandas Auli sin mem, kiel li povas estadi sen ĉio ĉi, kio estis por li ĝis nun *la hejmo*, sed tuj prezentigâs al li la rigora mieno de la patro, ehâdas en la oreloj liaj malmildaj senkompataj vortoj kaj li ekgêmetas: *li devas*.

Apud la pordo jam ŝnufegas la ĉevalo jungita.

Necesas iri, adiaŭdiri al Häilu, al la avino, al Maa-sik; la baptopatrino volas ekveturi.

Häilu venis lin akompani.

»Vi nun foriras de ni.« – »Jes. Vi–min–plu ne volas.«

Häilu ekploras.

»Mi al vi diris ja nenion malbonan.« – »Ne, vi ne diris.«

Kaj nun rakontas Auli pri la patro, kiel li koleris kaj kion li diris.

»Al vi tie estas multe pli bone,« suspiris Häilu, »nur ke vi ne apartenas plu al ni.« – »Kiel mi ne aparten-

as? Al kiu do mi apartenas?» – »Mi aŭdis, kiam ili hieraŭ vespere diskutis. La baptopatrino adoptas vin –ili mem ne havas infanojn–kaj vi igôs ilia heredanto.« – »Kion tio signifas?» – »Vi ricevos cîon, kion ili havas: kaj domon kaj monon kaj ... Kaj cîon, cîon, cîon, kion ili havas.« – »Sed cû mi ne povas aparteni samtempe kaj al sî kaj al vi?» – »Vi estos tiam ricûlo, malsâtos nin, malricûlojn.« – »Ho ne,« mansvingas Auli, »mi cîam preferos vin al cîuj ricûloj. Ne pro ricêco mi foriros, sed ...«

Al Hăilu farigîs multe pli facile cê la koro.

La disigô ne pasis sen scenoj emociaj. Auli, laŭ la instigo de la baptopatrino iris de unu al alia, donis la manon kaj ripetadis: »Pardonu, estu sana!«

Nenion diris la patro severa, mallerte donis la manon Hăilu balbutante ion, kion sî mem ne komprenis, sed panjo kaptis Aulin en la sinon kaj ne volis plu liberigi.

»Nun vi, infaneto mia, foriros,« sî lamentis tra larmoj. »Peco da karno de mia propra karno, peco de mia propra koro. Mem ni fortrancâs, mem ni forjêtas, elhejme malproksimen ni sendas, for de la patrina busô, for de la patrina koro, for de la patrina amprizorgo al fremduloj ni vin donas ...«

Longe-longe lamentis la patrino kaj ne povis cêsi. Ankaŭ la okuloj de la patro malsekigîs. Li venis de alia flanko kaj brakumis Aulin.

»Ne riprocû, fileto, se mi estis al vi eble tre severa. Vi, infaneto, ja ne sciis, kion vi faris.«

Ankaŭ Hăilu trovis nun pli konvenajn vortojn.

»Restu cîam mia bona frateto,« sî diris, »ne forge-su nin, kvankam vi fartos tie Dio scias kiel bone.«

Tiel oni supersûtadis Aulin per karesoj, ke ili farigîs sufokaj.

Fine la baptopatrino intermetis la manon kaj disigis sian sâfidon de la aliaj.

»Nun vi sufiĉe penadis per malgaja disigô. Ni restigu iom por gôjplena revido.«

Oni ekveturis. Häilu sur la veturilpostajô, câr la vojo kondukis tra la pasêjo. Auli refoje vidis la avinon kaj Maasikon. Maasik leke karesis la manon per sia raspa lango, la avino karesis la kapon kaj diris:

»Estu cîam bona infano, kaj Dio vin benos.«

»Häilu, kantu tiun kanton tre, tre longe, gîs kiam mi povos aŭdi,« petis Auli laste.

Häilu jam sciis, kian kanton la frateto pensis.

»Kiam karan patrodomon
plore adiaŭis mi,«

sî postkantis al la frateto. La veturilo pluruligîs, pli kaj pli malproksimigîs la sonoj, kaj kiam ili tute eksilentis, ekregis Aulin nevenkeble dolora hejmsopiro, sed li subpremis gîn vire, dirante al si: »Vi devas.«

Ankaŭ la patro kaj patrino hejme aŭdis la kantadon de Häilu. La koroj sangis, kiel la arboj, de kiuj ventego desîris dum printempa sukĉirkulado brancêgon kun peco da trunkokarno.

»Ehê, gêmadis la patro pendkape cîrkaŭpasâdante, »ni estus povintaj lin restigi hejme, ne fordoni al aliaj.«

La patrino ec vorton ne eligis. »Se sî almenaŭ dirus ion, se sî ec riprocûs, sed tia silentado,« pensis la patro kaj sentis sin kulpega.

La najbaroj maltrankviladis pro la »felicô« de l' Marcândanoj, ardante en si de envio, ec de kolero: Jen kiaj mirindaĵoj okazas, Mari de sakristiano adoptas Aulin de Marcândo. Pleje sonoris la boonklino de Altpere:

»Jen kiaj maljustaĵoj okazas en la mondo. Frenezuleto kaj sfelisto igâs adoptito de ricêguloj. Mia Lulu estas bela kiel angêlo, sagâ kiel Salamono, prudenta kiel Paŭlo, sed nenia diablo sîn volas.«

Kiom ajn granda estis la envio de cîuj, tamen tiaspeca lamentado ridigus ec ĉmortintojn.

»Ha-ha-ha,« amuzigis la homoj pri la lamentado de la enviulino, »la angêlo, kiun ec diablo ne volas.«

En la nova hejmo regadis tia afablo kaj koreco, ke plimildigis baldaŭ la atakoj de hejmsopiro, forgesigis la pasintaj turmentoj kaj akcidentoj. Estas vere: kelkafoje, ec ĉen la plej gaja momento, alflugetis penseto, pri la hejmo, pri la parencoj kaj deziro ilin vidi, kun ili paroli, sed tuj sekvis la scio: estas neeble kaj rezigno por la neevitebla. Oni devis esti dankema pro ĉio, kion oni donis kaj tio ne estis malmulta.

Plej unue la hejmo nova-malnova sakristianejo kun kompare vastaj câmbroj, kie al Auli estis permesite ĉie libere ĉirkaŭkuri. Precipe placis al li la vastega konfirmaciejo, kiu plejparte estis plena de malpleno kaj kies muroj tiel mistere resonadis pasôn aŭ ajn alian sonon. La katedro, benkoj, fenestrobretoj, mal-

novaj kiel la gento de Noao kaj la Babela turo, sur- kaj enhavis skribitajn, gratitajn, skraptitajn kaj trancĉitajn desegnaĵojn kaj skribaĵojn. Samspecaj skribaĵoj kaj desegnaĵoj ornamadis ankaŭ la murojn interne kaj ekstere. La arkaika polv-odoro kaj laodoro de ligno vermaborita ne sentigis malplacā. Nur vespere estis tie cĭ mallume kaj timige, tiam Auli ne volus resti sola en la konfirmaciejo. Placis al li ankaŭ en la kuirejo kun cĭo vaporanta, boletanta, boleganta kaj kraketanta, kun kupro kaj latuno brilanta, kun blua kaj blanka emajlo, kun flameganta kuirforno kaj arderugā kuiristino. Sed ankaŭ en la aliaj cāmbroj estis suficē da hejmeco kaj oportuneco: tapisōj, mebloj, bildoj, floroj, tuko, kurtenoj, ornamaĵoj kaj necesajōj, libroj, gazetoj kaj multaj, multaj aliaj katenis la atenton de Auli. Cĭe regis placā ordo kaj pureco, unu el la plej cĕfaj simptomoj de kvieta kaj egalpeza vivo.

Sama ordo kaj pureco sternigis ankaŭ al la korto kaj bone prizorgata frukto- kaj legomgārdeno. Gruzekovritaj vojetoj kun blanke kalkumitaj sĝonoj cĕrande, sidbenkoj, siringolaŭbo, rektvice starantaj arboj kaj arbustoj, gazono kun tondita herbo, bedoj kun amasego da diverskoloraj floroj, aliaj kun legomoj, kie la brasikoj krevis por fierego kaj la rapojn necesis eltiri percĕvale el la tero,—cĭuj cĭ atestis pri la mano lerta kaj zorgema, samkiel la densa egale tondita picea hegō, cĭrkaŭanta la gārdenon. Cĭo estis tie cĭ kvieta kaj egalmezura,—ecĥ la grasaj bovinoj, remacādantaj en la brutejo, ecĥ la pezaspikaj grajnoricāj

grenoĵ kreskantaj sur la bonesterkitaj kampoj. La nura disonanco en tiu ĉi harmonia, egalmezura kaj kvieta domo estis la konfirmaciejo, odoranta je malproksima estinteco kaj je mortintaj tempoj, homoj kaj pensoj, kaj kvazaŭ ne apartenanta al la vivo de la homoj ĉi tieaj.

Aliflanke de la korto verda deklivo de monteto descendis ĝis la gaje plaŭdanta rivereto, post kiu komencigis alta picearo. Ĉi tie aliloke ĉirkaŭstaris nur kampoj kaj kampoj, kvazaŭ teksaĵoj diverskoloraj: la orkolora cejanoza sekalo, la verdaj somergrenoĵ, la ruga trifolio, la rozete blanka poligono ĉiam pli grasis kaj saturis la venton per ĉarmaj odoroj, tiel ke ĝi fine maldiligentis blovadi kaj langvore ekdormetis.

Tiun ĉi hejmon kreis la homoj vivantaj en ĝi laŭ sia propra aspekto, tial ni konatigŭ ankaŭ kun ili. La animo de ĉiuj kaj ĉio tie ĉi estis la baptopatrino mem, agema, fervora, purema, ordema, sed tre afabla kaj koreca. Sĭa edzo estis iom pli cedema, emis ofte kasigŭ sub la pantofloj de la edzino, sed esence tio ne malutilis: en la domo regis kortusâ paco kaj konkordo, ĉio funkciis senbrue kvazaŭ masĭno lubrikita. Ankaŭ la servistaro—servisto, servistino, kuirstino, pasĭstino—scipovis trafi en unisono la ĝeneralan harmonion de la domo, tial ankaŭ ilia vivo fluis same trankvile, kiel sub la monteto ĉe arbara rando la zumplaŭdanta rivereto. En tiu ĉi domo, inter tiuj ĉi homoj, estis kvazaŭ sanatorio por animo malsana, ĝian sanigan efikon Auli baldaŭ eksentis.

Perfekta igiŝ la nova hejmo gŭste tial, ke gi malgraŭ sia tuta pureco kaj ordo tamen neniel estis tute pedanta: troviĝi lokoj, kiuj restis ne prizorgataj, kiel la konfirmaciejo en la domo, la sovaĝa montetdeklivo descendanta ĝis la rivereto, la lageto en la ĝardeno. Ili estis kvazaŭ ventoliloj, tra kiuj eniĝis fresâ aero; kvazaŭ rifugêjo, kie oni povis ripozi; de cîo limigita, mezurita, pritondita, farbita.

Dum tutaj tagoj Auli havis multe da kurado kaj klopodado en la domo, en la ĝardeno, cê la rivereto, sur pastêjo, en arbaro, sur kampo. Cîen li deziris atingi, cîe cêesti. Dum cîu havis sur sia loko sian okupon, Auli devis siakomprene cîon partopreni—observante. Kelkfoje li eĉ kunhelpis laŭpove, sed helpopropozono oftege finiĝis per rifuzo.

»Permesu ankaŭ al mi sensêligi terpomojn,« ekzemple li proponis en la kuirejo.

»Nu provu, oni permesis afable.«

Sed baldaŭ la permeso estis nuligita: la laboro toleris nenian kritikon, la sêloj igiŝ dikegaj kiel elefantaŭto, restis »okuletoj« neeligitaj, la sensêliganto mem malpurigis sin, fine li tranciŝ en la fingron kaj ekploris.

»Nu jen,« koleretis la kuiristino kaj ne permesis alifoje. »Ne vira okupo, esti terpommurdanto; gi decas nur por kuiristino.«

Auli interesigiŝ pri cîaspeca laboro. »Permesu, ke mi«, estis lia cîama frazo. »Permesu ke mi falcû, permesu ke mi rastu, permesu ke mi fosu, permesu ke mi akvumu, permesu ke mi pasû«, ekaŭdigiŝ su-

bite lia vocêto cêflanke de laboranto. Oni permesis kelkafoje: cîujn ege amuzis la verva partopreno de »sinjorido« en ilia agado; plie amuzis ilin rigardi, kiel li tion faris, kiel li ekscitigîs, kiam la falcîlpinto enigîs teren, la rastilo krocîgîs al io, la fosilo pusîgîs al sîono, la akvo el la akvumilo sîprucis al li mem aŭ la brutaro ne obeis al li. Ili cîuj amis tiun cî etan sinceran kaj af-ablan knabeton.

»Laboreganto,« ili laŭdis bonkore, »ni cîuj plenu-mas nur nian taskon, sed Auli okupas sin per cîo.«

Laŭ la kompreno de Auli devis tiel esti, li kiel viro devis labori vire. Viro devis sin okupi per cîo. Neniu surprizigûs, se Auli en iu bela tago dirus: »Permesu, ke mi konstruu pregêjon, aŭ, permesu, ke mi câr-pentu la sfuparon Jakoban, por ke angêloj povu alte-rigî kaj reiri en la cîelon.«

Ocîo—tiel nomis Auli sian adoptan patron—estis cîaflanke atentinda persono: bonulo, sagûlo, ricûlo, popularulo kaj gajvivulo. Kie li trovigîs, tie cîam ehâ-dis—cû kanto, cû ludo, cû ambaŭ kunkune. Se li iris en la kampon, baldaŭ ehîs melodio post melodio, se li ne povis. Kelkafoje li kondukis Aulin en la pregêjon, kie la infano aŭdis la potencajn tonojn de orgeno, en kiuj kunigîs ventegmugâdo kaj tondregado, gêmoj kaj aklamoj de popolamasoj, furiozado de mallumaj po-tencoj, triumfa kanto de lumspiritoj kaj glorkantado de beatuloj al Sâfido kaj Fiancîno. Fininte la orgenlu-dadon ili ascendis en la sonoril-turon, de kie videblis malproksimaj vidaĵoj de cîrkaŭaĵo. Kampoj, herbe-joj, boskoj sâjnis nur diverskoloraj makuloj, muelejoj

kaj kampardomoj similis al kartonaj infanludiloj, homo estis ne pli granda ol ranido. Al Auli precipe placis stari pli alte ol ĉiuj aliaj kaj vidi la homojn tie malsupre tiel malgrandaj kaj senhelpaj, ke li opiniis ilin frakaseblaj per fingroungo.

»Ĉu vi scias, kie troviĝas via patrodomo?«

Kaj li montris la lokon.

»Aj, kiel proksime,« miris Auli.

»Nu, ne tiel proksime, kiel ĝi ŝajnas esti,« ridis la onklo.

Vere estis tiel: samkiel la hejmo malsupre ŝajnis ridinde malgranda, tiel malpliigintaj ŝajnis ankaŭ la tie travivitaj ĝojoj kaj malgôjoj, kvankam iam ili estis tiel grandaj kaj potencegaj, ke ili kuntronis simile al ventoturniĝo, levante pli alten ol nuboj kaj flugigante en mallumajn abismojn.

»Oĉo, ĉu la Patro Ĉiela troviĝas pli alte?« – »Oni diras.« – »Ĉu multe, multe pli alte?« – »Evidente.« – »Do la Patro Ĉiela ne vidas nin.« – »Versajne li vidas.« – »Ĉu min ankaŭ?« – »Kial ĝuste ne vin?« – »Mi estas ja tiel malgranda.«

Kaj Auli trovis la kaŭzon, kial la Patro Ĉiela tiel malmulte atentis liajn suferojn: en tiom granda distanco li eble ne vidas Aulin. Samkiel Auli mem vidas el la sonoril-turo nur la hejmon, sed nenium el la hejmanoj. Tiam la onklo surprizis lin: metis antaŭ liaj okuloj ian instrumenton, kiun li portis per rimeno ĉe la kolo.

»Rigardu nun!«

Fine Auli adaptiĝis al la instrumento.

»Oj, vidu: panjo!«

Cû estis sî, aŭ Auli nur imagis tion, sed lia gôjo estis senlima: panjo, panjo estis videbla de tie cî. Kaj la hejmo. Kaj la arboj. Kaj Maasik. Kaj Dio scias kio ankoraŭ. Maasik trinkas el la apudputa trogo. Kaj Häilu jen staras apude kun vergo en la mano. Kaj jen panjo mangestas. Kaj Häilu pelas Maasikon en la brutejon. Imagu do, kiel gôja estis Auli! »Panjo, Häilu«, li vokadis kaj preskaŭ elsaltis el la pantalono.

»Ili ne aŭdas.« – »Kial ne?« – »Malproksime.«

»Ne tre malproksime. Panjo certe aŭdas.« –

»Jen, panjo rigardas tien cî. Jen Häilu aliras al sî. Ambaŭ rigardas. Panjo etendas la manon niadirekte.« – – –

»Panjo do aŭdis, jes sî aŭdis, aŭdis,« jodlis Auli tiel ravite, ke ankaŭ la onklo domagiĝis lin seniluziigi.

Pasis kelke da tempo gîs kiam Auli povis cêsigi la rigardadon kaj descendi el la sonoril-turo. »Ocĵo, ni baldaŭ revenos,« li diris petege.

»Certe ni revenos.« – »Sed se la Patro Cîela havas tiaspecan ...« – »Kion?« – »Tiaspecan tubon por rigardado, li certe ja vidas min.«

Auli ne komprenis, kial la onklo subite tiel gajigiĝis. »Ho jes, tion ni devas diri al onklo-pastoro, li zorgu pri tio.«

Li diris kaj kondukis Aulin en la pastorejon.

La pastoro kaj lia edzino estis tre korecaj kaj afablaj. Auli tute ne timis ilin, grimpis al ili en la sinon, preskaŭ en la busôn. Ili siaflanke dorlotis Aulin same kiel sian Lolin; kelkaj opiniis: ec ĉplie. Loli estis prok-

simume samagŭlino de Auli, blankakapa, facilpieda, samtempe hidrargo, fajrero, pinglo kaj turbo. Auli havis penegon kunagadi cĉe cĉiĉaj sĉiĉaj iniciatoj. Ankaŭ nun sĉi volis tuj ricevi Aulin al sia dispono, sed la onklo retenis Aulin, rakontante al la pastoro, kiel Auli volis provizi la Patron Cĉielan per lorno, por ke tiu lin pli bone evidu. Ambaŭ ridegis gĉis larmoj.

»Do vi, eta vireto, dezirus por la Patro Cĉiela lornon?«

»Jes,« asertis Auli, »mi dezirus.«

»Auli, venu jam,« malpaciencis Loli.

»Do iru, iru al via kunulino!«

Loli havis ne malgravan planon. Aŭdinte pri la ideo de Auli, sĉi tuj volis gĉin efektivigi,—alporti al la Patro Cĉiela la lornon. Teknikaj malfacilaĵoj sĉin ne timigas, iel ja cĉio arangĉgĉos. Kiom ajn Auli malaprobis la iniciaton, kiaj ajn argumentojn li trovadis kontraŭ gĉi, Loli ne cedis: malgraŭ cĉio oni devos plenumi la intencon.

»Se vi ne kunvenos, mi iros sola,« sĉi decidis fine.

Al tio Auli ne konsentis: se la afero estis neevitebla, Auli volis almenaŭ kunhelpi el sia tuta koro, animo, menso, senso kaj povo, kvankam li ne sciis, kiel tion fari. Loli jam antaŭzorgis cĉion necesan, tiel ke ili povis tuj ekiri.

»Sed ni ne scias la logĉejon de la Patro Cĉiela.« — »Stultulo,« koleretis Loli, »la Patro Cĉiela logĉas en la cĉielo.« — »Sed kiel ni atingos la cĉielon?« — »Cŭ vi vidas tiujn altajn pinojn?« — »Jes.« — »Cŭ vi vidas super ili tiun kuprokoloran nubon?« — »Ankaŭ la nubon mi

vidas.« – »Do aŭdu! Plej unue oni devas grimpi al la supro de la plej alta pino. De tie oni facile saltas al la nubo kaj de sur la nubo kondukas ora ŝtuparo rekte en la Cielon.« – »Ho,« entuziasmigis Auli, »cŭ de tie? Sed,« li dubetis, »mi ne vidas la ŝtuparon.« – »Supre vi jam vidos. Malsupre ĝi entute ne estas videbla.« – »Kial do ne?« – »Cŭ tiel ja cŭ povus iri en la cŭlon. Sed ĝi eblas nur al tiu, kiu kredas, ke tie estas ŝtuparo.« – »Mi kredas,« asertis Auli kun plena konvinko.

Ili jam atingis la pinojn kaj rigardis supren busmalferme kaj kurbkole, kvazaŭ du birdidoj dum mangŭatendo.

»Necesus grimpi tien supren,« komencis Loli. – »Certe necesus,« konsentis Auli. – »Cŭ vi ne grimpus?« – »Mi ne scipovas.« – »Provu tamen!« – La provo malsukcesis.

»Vi ne scipovas,« koleretis Loli. – »Sed vi?« – »Mi? Knabinoj ne grimpas.« – »Ankaŭ mi neniam grimpis.«

Ili estis tute senkonsilaj. Pro eta kaŭzo la granda afero saĝnis malsukcesi.

»Kian miraklon vi tie atendas,« demandis subite de postdorse ies vocŭ, »kial vi rigardadas tien supren?«

Aj! Kiu do estis? Petsu-knabo.

»De kie vi venis,« demandis Auli konsternigŭte.

»Mi ja pasfadas en la tria-kvara bieneto.«

»Kaj kiu vi estas,« interesigŭs Loli.

»Tiu-Petsu-knabo,« balbutis Auli.

»Pardonu, sinjoro Pets!«

»Kia Pets! Oni nomas min Johannes Tilmann.«

»Vidu,« mokis Loli, »do Johannes Tilmann. Kaj kial vi estas *tie ĉi*?«

Al Petsu-knabo ne placis la superema tono de Loli.

»Kiu estas tiu ĉi fieracâ knabino apud vi,« li demandis Aulin.

»Kia knabino, kia knabino, fraŭlino Loreida Kuldao, vi devas diri, ne knabino,« atakis Loli ekscitite Petsu-knabon, tiel ke tiu kuragŭlo ektimis kaj sin retiris.

Auli ne fidis al la propraj okuloj.

»Hej, bofrateto, vi ja ricevis varon!« diris Petsu-knabo al Auli, »sî ja pli kverelemas ol Tilma.«

»Kia bofrateto? Kia Tilma?« – Loli sufcête malproksimigis de Auli.

»Sendube bofrato. Li estas la edzo de nia Tilma kaj Tilma estas mia fratino.«

Auli subterigis pro honto, sed Loli sentis sin plena mastrino de la situacio.

»Cŭ vere,« sî demandis. »Kaj vi opinias, ke mi al vi kredas? Ke mi ne scias, kiom agaj povas geedzigî.«

Petsu-knabo tuj decidis enpense, ke »la knabino ne lasas plenigi sian kapon per musoj« kaj cedis:

»Verdire, bofrato li jam ne estas, sed li devos nian Tilman edzinigi.«

»Ha,« Loli plie malproksimigis de Auli. »Kaj, se oni rajtas demandi, kial?«

»Câr-câr-,« Petsu-knabo trovis unuafoje en la vivo, ke al li mankas la vortoj.

»Daŭrigu, daŭrigu,« instigis lin Loli.

»Mi ne povas.«

»Ha, vi ne povas? Eble pluon vi ne havas? Eble ĉio estas nur mensogo?« – Loli iomete proksimigis al Auli.

»Certe mensogo,« eligis fine de Auli.

»Ĉu mensogo,« ekkriis Petsu-knabo, »ĉu nur mensogo?! Ĉu mensogo estas, ke vi kun Tilma nestis en mia picebranca kabano? Ĉu mensogo, ke vi kun ŝi tie dormis? Ĉu mensogo, ke vi elhejme ĉion ŝtelis kaj al Tilma portadis? Ĉu mensogo, ke vin pro tio oni sendis ĉi tien elhejme? Do ĉio estas mensogo! Mal-konfesu ĉion kaj diru, ke ĉio ĉi estas mensogo!«

»Diru al li, ke li mensogas,« ordonis Loli.

Sed Auli staris pendkape: kiel li povus konfesi ĉion al Loli. Tio superis liajn kapablojn.

»Do tiel,« diris Loli malvarme, »tia do estas la afero. Tiaokaze iru, mi vin ne bezonas plu.«

Kaj ŝi turnis sin al Petsu-knabo, por malkaŝi al li la kaŭzon de ilia ekskurseto. Kompreneble tiel, ke ne necesis mencii Aulin, kiu de nun estis por ŝi absoluta neniaĵo.

Petsu-knabo aprobis la intencon. Vere, vere, ankaŭ li aŭdis, ke tiamaniere oni atingas la ĉielon. La fraŭlino nur donu al li la lornon, li jam liveros ĝin al tiu, al kiu necesas.

»Ne donu,« diris Auli plore. – »Ne via afero,« respondis Loli ekscitite. – »Tiu–Petsu-knabo–li ĝin ne ...« – »Ĉu la lorno apartenas al vi aŭ mi estas via subulino, ke vi al mi malpermesas.« – »Tiel, tiel,« aprobis Petsu-knabo. Auli eksilentis.

Petsu-knabo ricevis la lornon, diris ankoraŭ kelkajn flataĵojn al Loli kaj ekiris.

»Sed aŭdu ...« maltrankvilis Loli. – »Mi aŭdas.« – »Kien vi iras?« – Petsu-knabo ne respondis. »Vi devas iri al la Patro Cîela.« – »Taŭgas por mi mem la ajêto. Adiaŭ, muknaza regîdino,« mokis Petsu-knabo kaj ekkuris.

Loli eksidis kaj ekploris.

»Iru, iru for,« sî pelis Aulin, alirantan, »vi estas ...«

Sed Auli ne foriris. Li klarige parolis kaj parole klarigis, gîs kiam la vizagô de Loli pli heligîs.

»Do tiel,« sî diris, »sed kial vi antaŭe silentis pri cîo cî?«

»Mi hontis,« konfesis Auli sincere.

Tion Loli komprenis kaj pardonis.

Sed nun la hejmeniro kaj cîo cetera multe ilin embarasis. Loli ja ne havis intencon fordonaci la lornon de pacĵo, sî volis nur konatigi la Patron Cîelan kun la instrumento, sed nun tiu estis for kaj, krom tio, en malbonaj manoj. Nenion bonan oni povis atendi. Sed Loli ne estis tia, kiu perdas la kapon aŭ sercâs flankvojojn.

»Ni iru,« sî diris levinte alten la kapon.

Ankaŭ Auli infektigîs de sîa kuragô kaj sentime li sekvis Lolin, gîs la ejo, kie la onklo kaj pastoro Kuldao ankoraŭ konversaciis. Cî tie Auli unuafoje ekkonis la diplomation kaj gîan utilon. Loli grimpis al la genuoj de la patro kaj demandis:

»Pacĵo, cû vi amas min?« – »Kial vi tion demandas,« diris la pastoro karesante la hararon de

sia filineto. – »Diru do!« – »Certe mi vin amas.« – »Pli ol cîujn viajn objektojn?« – »Sendube.« – »Prefere ilin cîujn vi fordonus ol lasi min senti doloron?« – »Senhezite.«

Loli momenteton konsideris.

»Donacu al mi vian lornon!« – »Cû gî vin doloras?« – »Mi petas, donacu!« – »Por kio vi gîn bezonas?« – »Por nenio. Donacu!« – »Sed vi permesos al mi gîn uzi, cû ne?« – »Ne, acêtu al vi novan, donacu gîn *tute* al mi!«

La sakristiano ekridis: »Tre eksterordinara deziro en tia agô.«

»Sed mi deziras,« insistis Loli.

La pastoro skuis la kapon: »Mi ne komprenas. Diru al mi antaŭe, Loli, por kio vi gîn bezonas.«

»Por nenio. Mi gîn perdis.«

Kaj bone utiligante la momenton de konsternigô sî rakontis per unu ekspiro cîon okazintan, ellasinte kompreneble kelkajn pure personajn detalojn.

»Do tiel,« pincêtis la pastoro la orelon de Loli simile al pulo-piko, »do tial. Sed ne, vi tute ne evitos la punon, alie vi elportos cîon el la domo.

»Sed ja mi estas kulpa,« eligis Auli kontraŭvole.

La onklo malfermegis la okulojn.

»Mi prenis la lornon, volis gîn alporti al la Patro Cîela.«

Sed Loli ne akceptis la sinoferon de Auli.

»Ne mensogu,« sî admonis, »kiu mensogas, tiu pekas.«

»Mi ne mensogas, vere mi prenis.« – »Vi eĉ ne scias, kie ĝi troviĝas.« – »Mi scias.« – »Do diru.«

Nun la onklo ridis al si en la barbon: li bone priatentis, ke Loli, jam invitante Aulin, portis ion envolvitanta sub sia brako. La pastoro miris aŭskultante la disputadon de Auli kaj Loli, alterne rigardante unu kaj la alian.

»Mirindaĵo,« li diris fine, »ordinare la infanoj akuzas unu la alian, sed tie ĉi...«

Kaj disetendis senkonsile la manojn.

»Nu, ordonu, ke li diru,« insistis Loli.

»Diru, Auli,« ordonis la onklo.

»Ĝi estis tie, de kie vi—mi ĝin prenis.«

»De kie vi ĝin prenis?«

Auli plu ne sciis, kion diri. Sed Loli tuj sciigis, de kie *sĝ* prenis.

»Ĝuste de tie mi ĝin prenis,« asertis nun ankaŭ Auli.

Sed malfrue, al li oni ne kredis.

»Estu tiel,« decidis la pastoro, »ĉar vi, Loli, havas tiel bonan advokaton, mi devas vin ĉi foje lasi nepunita. Iru kaj daŭrigu vian ludadon, sed gardu vin disdonadi nian havaĵon al friponoj.«

Kiuj estis nun pli ĝojaj ol Loli kaj kune kun *sĝ* ankaŭ Auli. Manenmane eliris la infanoj el la ĉambro en la ĝardenon. La du aguloj, starante sur la balkono, ilin postrigardis.

»Tiu ĉi knabo,« komencis la pastoro, »kio li povus farigi. Kia maltrankvila, eslorema spirito, kia nobla kavalireco troviĝas en tiu ĉi hometo.«

»Povas esti,« diris la sakristiano, »sed kelkafoje li sâjnas al mi iomete stulta.«

»Ho, ne diru,« kontestis la pastoro flamigême, »ne stulta, sed naive-sincere verama. Gardu nin la cîelo de frumaturaj junaj maljunuloj, de denaskaj sagûloj kaj spertuloj. Ili igôs la plej sekegaj, superecaj, senkoraj kaj senanimaj.«

»Ocĵo, pacĵo de Loli,« kuregis Auli al la balkono, »baptopatrino reportis la lornon.«

»Kiel,« demandis la alparolitoj samtempe.

»Baptopatrino forprenis la lornon de Petsu-knabo kaj ĝin reportis.«

»Kie sî estas,« demandis la onklo.

»Sî venas tie cî. Kun panjo kaj Häilu, kiuj venis min viziti.«

Li diris kaj forkuris renkonte al la venantoj, lasinte la balkonpordon malfermegita.

El arbustaro alkuris Loli, kuntrenante la rezistad-antan Häilun.

»Pacĵo, ocĵo, ĵen la fratino de Auli kaj ĵen venas lia panjo. Mi tuj diros al mia panjo.«

Sî lasis Häilun simila al salkolono meze de la vojo, mem kuregis kvazaŭ lavango, brufermadante la pordojn, en câmbrojn; aŭdigis nur piedŝrapado.

»Ventokapulino,« koleretis la pastoro.

Laŭ la sablokovrita vojeto proksimigis promenante Auli kune kun siaj du patrinoj.

Häilu duonturnigis al ili, kiel homo, kiu scias nek tien, nek reen.

Tiam sî levis la vizagôn kaj jen ili staris sub la brila suno vizag-^{al}-vizag^ê kaj ridetis unu al la alia kiel koramikoj, kiuj senvorte divenas, kion la alia volas diri.

Cî tiu
libro estas la kvar-
deka, eldonita de Literatura
Mondo kaj la sesa libro de AELA 1934.